

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÄN

Prinsessan
MARGARETHA
av DANMARK
på visit i Sverige.

UR
INNEHÅLLET.
OCKSÅ ETT KONST-
GALLERI
av PRINS WILHELM.

KAN KVINNAN
INTE TÄNKA?
av Alma Söderhjelm.

ETT TREVLIKT
UGGLENÄSTE.

##

Caeyer

NYTAGET
FOTO.

K R Ö N I K A

OM OTREVLIGHETER, ETT LITET GLÄDJEÄMNE OCH EN LITEN APA

SÅ HÄR ÅRS BORDE MAN LIGGA platt på en het klippan med ett leende hav framför sig och en molnfri himmel över sig. Eventuellt sitta med sin älskling i en liten rank båt på en liten skogsomkransad insjö. Eller gånga med densamma över daggstänkta berg, fallera.

Det kan också tänkas, att man med egna väna händer gör landsvägen osäker, hållande i ratten på sin ägande Ford eller Cadillac. Eller man kan gå i sol och en smula dansa på utställningarnas nöjesfält i Uddevalla, Örebro, Jönköping och Sundsvall och alla de andra städerna, som valt att jublera i sommar.

Vilket som helst av dessa, och tusen liknande ting, borde man göra så här års, bara icke det man i verkligheten, den hemiska verkligheten, gör: gå klädd i kofta och ullstrumpor mellan barometern och fönstret, mens omväxlande storm och ösregn tydligt visa, att barometerns "ostadigt" verkligen inte är överdrift.

När det nu är så avskyvärt otrevligt — juni var den kallaste på 200 år, alltså en champion i ruskighet — så kan jag inte inse, varför man inte skall göra det ännu värre. Medelst otrevligt skriveri.

Ty medge att glad läsning eller den s. k. sommarlektyren inte passar just nu!

Därför vill jag tala om sparsamhet, detta för en normal svensk otrevligaste av alla samtalsämnen. Jag har kommit att reflektera över ämnet, närmast på grund av två budgeter: en engelsk ogift prästmans och en svensk frus, med man och gymnasistson.

Prästen, vars fall tagits upp av själva biskopen av London, som ett bevis på det engelska prästerskapets ekonomiska svårigheter, är ungarl med en inkomst av 6,200 kr. + fri bostad. Hans utgifter gå till 7,455 kr. och då står det ändå inte ett ord om kläder. Men han har två tjänare och hans och deras mat går till 3,420 kr. om året.

Besutte han icke extra tillgångar skulle han vara nödsakad att svälta eller att sköta hushället själv, klagar biskopen.

Nå, svälta tycks inte ligga för honom, hans matkonto synes mig räcka till ett mindre pensionat!

Frus med mannen och gymnasisten matkonto är så mycket blygsammare: 800 kr. om året allt som allt. Och inte kålrotsdiet. Av bifogade matsedlar synes att det äts en förskräcklig massa mat. Stek varje söndag och onsdag och alla sorters härligheter, som gör en riktigt hungrig, när man läser om dem ute i havsbandet, där den enda mat, man kan få, är fisk och det bara, när det inte stormar. Och det stormar jämt.

Förklaringen på att den engelska prästen icke kan reda sig ensam på 6,200 kr. och att den svenska husmodern drar fram en hel familj storslaget på 4,500 kr. måste väl bero på att den senare kan spara förnuftigt, den förre icke. (Om nu inte alltihop beror på statistiken, vilken, som bekant, är den mest lögnaktiga av alla vetenskaper.)

Det är således till en *förnuftig* sparsamhet man skulle sträva. Eller, eftersom det är så tråkigt att spara själv, skulle man alltså försöka lära sina barn en förnuftig sparsamhet.

Staten är av samma mening, och ger för den skull alla skolbarn en postsparbanksbok, så fort de sätta sina små söta fötter i lärdomspalatsen.

Förlåt, högt ärade Stat, men min mening divergerar en smula från Eder! Att lära barn att samla varena öre de få, kan kanske vara bra, men jag tror icke, det är den bästa vägen att lära dem en *förnuftig sparsamhet*.

Jag vet att föräldrar bruka ge barnen pengar för utförda tjänster och om barnen då sätta in sina besparingar anses det hela mycket lyckat. "Barnen lär sig sparsamhet."

Jag vet inte det. I stället för att, som goda medborgare, var och en efter måttet av sina krafter, bidra till statens, det är familjens, bestånd och välfärd, lära sig barnen att ta emot pengar för tjänster, som det är deras enkla skyldighet att göra. De få på så vis fel begrepp om lön för arbete. Genom vana att ta lön för ett arbete, som är för deras eget bästa och för vilket de fått mer än nog lön i uppfostran och fritt vivre, få de, när de bli stora och deras små löner skall räcka till allt, en felaktig inställning till tillvaron. De ha lärt sig att ha pengar, att fordra pengar, men de ha inte lärt sig att bruka pengar, att sköta pengar.

Min lille son fick för sig en gång att han skulle samla till en cykel. I början såg jag det med blida ögon: gossen lärde sig ju spara. Men vad lärde han sig? *Självvisshet*. Han blev så om sig, det lilla odjuret, att han aldrig hade råd att ge någon annan människa det minsta! Hans lilla syster gav sina slantar åt tiggare och positivspelare eller bjöd traktens barn på klubbor eller köpte födelsedagspresenter åt familjen, men han sprang till postsparbanken med allt vad han kunde klå och få. Skatten i bankboken växte, men gossens moral sjönk. Till slut drog han sig inte för att ta emot hälften av de gotter hans goda och slösaktiga syster inköpte. Han inte bara tog emot, han krävde dem! Det var förskräckligt.

En ny följetong

börjar i nästa nummer av Idun. Det är en svensk originalroman: "*Ödesboken*" av Ellen Schlyter. Författarinnan — som efter att förut ha framträtt med noveller och dikter härmed romandebuterar — för sina läsare i denna livfulla, ömsom humoristiska, ömsom allvarliga berättelse till ett litet västkustsamhälle, där vi få göra bekantskap med olika mer och mindre intressanta, behagliga och mindre behagliga personer. Den värdefullaste bekantskapen är kanske hjältinnan själv, den lilla studentskan, som får sin första plats i Vindelskär och där upplever sin melankoliska kärlekssaga. Vi tro att våra läsarinor med spänning och behållning skola läsa denna roman från svensk nutidsmiljö.

Varnad av denna sorgliga cykelhistoria lär jag nu mina barn en annan slags sparsamhet. Att äta vad de få, att akta sina kläder, att icke i onödan fördärva något. Att inte göra onödigt besvär, att sköta sitt skolarbete och att icke störa sin goda moders arbetsro. Att slutligen vara hjälpsamma, överallt där det behövs. Allt, hoppas jag, av mera nytta för en framtida *förnuftig* sparsamhet (och för karaktärsdanningen) än ett samlande av guld. Vilket ju förresten mått och mal och rost skall förtära. (För att icke tala om bolsjeviker.)

*

Solen bröt genom molnen, därför sätter jag nu hastigt punkt och övergår till något trevligare. Till det som skänker oss alla en stor glädje: Löjtnant Lundborgs bragd.

Det hjälps inte, man må vara aldrig så internationell och världsmedborgarebetonad, när någon svensk hedrar sig, så känns det på ett alldeles särskilt sätt. Den som tvivlar, må bevittna en olympiad utomlands! När den svenska flaggan går i topp på segermasten känns det ända ner i tårna. Och den argaste bolsjevik vrålar av förtjusning! Neka inte, jag har själv sett det.

När man ligger ute i förskingringen, kan minsta ord om Sverge göra en sällsamt berörd. Jag minns en gång, hur glad jag blev, när jag i en parisisk morgontidning under rubriken "En trois lignes" fann ett litet meddelande från Sverge. Det hände så sällan. Inte oftare än nyheter från Serbien eller Montenegro.

Jag minns ännu vad det stod:

Le Riksdagsvlus i Stockholm, härligt beläget vid Kungstradgarden, håller på att sjunka i floden. Svåra sprickor uppträda varje dag. Man är betänkt att riva.

Det var allt.

Hur skall det inte kännas för alla miljoner svenskar, spridda världen runt, att se de stora telegrammen i sina blad:

"Nobile räddad av en svensk."

Jag tror, den är osann, som påstår, att han står över slik nationell barnslighet. Jag tror att varena svensk är glad och tacksam över, att det just blev en svensk förunnat, att rädda åtminstone en av männen däruppe i ishjelvet.

*

Josephine Baker — det livsglada mellantinget mellan gott barn och självsvaldig ung apa — har icke väckt den väntade osedlighetsskandalen (eller hur uppståndelse på sedlig grund skall kallas) i Köpenhamn.

Det kunde jag sagt förut. Josephines tokerier är på andra sidan både sedlighet och osedlighet.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

O O C K S Å   E T T   K O N S T G A L L E R I

H U R   M A N   T A C K A R   M A D O N N A N   I   L A G H E T

I EN LITEN UNDANGÖMD DAL PÅ sidan om stora stråkvägen ligger Notre Dame de Laghet, tillräckligt långt bort för att om vardagarna vara den tystaste och mest idylliska plats man gärna kan tänka sig men ändå inte på större avstånd från Rivierans storsamhällen än att både pilgrimer och andra finna vägen dit på helgerna. Inte bara från Azurkusten utan från hela Sydfrankrike och Italien komma de för att göra korstecknet framför madonnan, ty Laghet har med tiden blivit en vida berömd vallfartsort. Där ha tecken och under skett — mest i gamla tider, förstås — där ha sjuka botats och där ha krymplingar återfått sina lemmars bruk. Särskilt anses madonnan hålla sin skyddande hand över dem, som råkat ut för en eller annan olyckshändelse och otaliga äro de fall då hon räddat vederbörande från uppenbar livsfara. Så säger åtminstone en vitt utbredd folkopinion och så säga hundraden av votivtavlor, som pryda klostrets väggar.

Sågnen berättar att en from bonde för många hundra år sedan fann madonnan med barnet på armen i en liten skogsbacke. Han förde henne till La Turbie i vars kyrka hon omedelbart med pomp och ståt installerades ovanför högaltaret. Men när man nästa morgon kom för att läsa mässan var hon försvunnen. Efter ivrigt letande återfanns hon i sin skogsbacke, bortfördes för andra gången och var kort därefter åter utflugnen till sin gamla plats. Hon trivdes tydligen inte i La Turbie och sedan det vördiga prästerskapet fått detta sorgliga faktum klart för sig fick hon vara i fred och man lät i stället uppföra ett litet kapell på det ställe hon efter allt att döma funnit behag uti. Där sades ett mirakel ha inträffat 1652, varpå man omedelbart skred till byggandet av en värdigare kyrka, som blev färdig fyra år senare och som ännu i renoverat skick kvarstår. Detsamma är förhållandet med klosterbyggnaden, i vilken barbotamunkarna bodde tills orden upplöstes och ersattes med ett slags maskerat prästseminarium.

Inbäddad i lummig grönska mellan yviga kastanjer och blekstammiga plataner ligger helgedomen. Runtomkring har den trånga dalens branta sidor förvandlats till terraserade vingårdar eller andra täppor, där kronärtskockor och bondebönor som bäst stå i sitt flor. Man blir en aning förvånad när man vid en krök av vägen först får syn på Laghets vidlyftiga stenmassa med dess höga torn, krönt av en ärgig madonna, ty man väntar knappt att finna en så stor byggnad i en dylik avsides vrå. Bergen skymma sikten åt alla håll, bara längs med dalen vidgar den sig för att snart åter hejdas av framskjutande skogskullisser. Och när man mellan rader av salustånd, där religiösa souvenirer för en billig penning

Av

Clewe's

Notre Dame de Laghet.

Från sin nyligen avslutade Rivieravistelse lämnar prins Wilhelm en livlig och roande skildring av ett sydfranskt klostrets tavelgalleri, bestående av bilder, som skänkts madonnan till tacksägelse från befolkningen — en naiv och trohjärtad sed.

tillhandahållas, kör opp på den skuggiga platsen framför kyrkan tycker man sig helt avstängd från yttervärlden. En vattenkonst plaskar, några bofinkar plocka brödmulor utanför den lilla osterian, en gråskäggig tiggare fiskar med hatten efter allmosor och framför ingången leka tre barfota rustibussar med en kärra, förfärdigad av laggen ur någon tunna som säkerligen gömt åtskilliga liter av dalens eget granatfärgade vin.

Genom en vanprydande gallergrind kommer man in i klostergången, som på alla sidor omsluter helgedomen. Själva kyrkan är ej särskilt märkvärdig. I halvdagern, som härskar, ser barocken blek och dammig ut. Över högaltaret tronar Gud Fader själv med äpple och spira, han ger intryck av att småle hult mot den besökande. På ömse sidor har figuren två små uppvaktande keruber, vilka riktigt pösa av belåtenhet att vara så fint placerade. Nedanför står den undergörande madonnan med barnet på armen, en mycket trivial och schablonmässigt utförd grupp bakom tjockt glas. Hon bär en fotsid klädnad och huvudets opropotionerligt stora guldkrona tynger alldeles ner gestalten. Dragen äro en dockas, fullkomligt uttryckslösa och fria från varje spår av konstnärlig förfining. Man letar förgäves efter den upphöjdhet, som kunde stämma sinnet till andakt, och man erfar den vanliga besvikelsen inför dylika beläten,

vilkas utseende så litet överensstämmer med deras rykte. Den mystik, vävd av sagor och legender, som till äventyrs kunnat slumra i halvdunklet, försvinner snabbt när det elektriska ljuset skruvas på och madonnan står där i all sin påtagliga opersonlighet precis som en figur i något populärt vxkabinett.

Visserligen fläkta vaxstaplarnas lågor omkring henne, visserligen dignar altaret under friska blommor men de räcka inte att ge henne liv. Glödlamporna blotta obarmhärtigt alla skavanker och man låter helst blicken glida åt sidan där rader av votivgåvor i form av brinnande silverhjärtan pryda väggarna. De ha åtminstone en viss patina över sig. Detsamma är förhållandet med marmortavlor och övriga löftesskänker. Över sidoskeppen skymtar en rad gallerförsedda nischer, bakom vilka sjuka munkar förr i världen åhört mässan. Dit var nämligen bara ett steg från cellerna som lågo i en krets kring övre delen av kyrkan.

Vad som emellertid mest intresserar är tavelgalleriet i klostergården utanför. Där finns en konstutställning så

god som någon annan, egenartad, brokig och rörande i sin uttrycksfulla barnslighet. Här hänger nämligen en rikhaltig samling bilder, föreställande olika situationer ur vilka vederbörande donator sluppit helskinnad undan tack vare madonnans ingripande. Nästan utan undantag återfinnes hon i ett hörn av tavlan svävande på rosenröda moln alldeles som givaren i det kritiska ögonblicket utan tivel tyckt sig se henne för sin inre syn. Händelserna återgivas på ett nästan härresande realistiskt sätt men samtidigt med en sådan naiv, omedveten humor att man stundom har riktigt svårt att hålla sig allvarsam. Det är konsten i dess primitivaste skepnad sådan den framsprungit antingen ur den räddades egen fantasi eller ur någon religiös klåparets ateljé, vars ägare troligen tjänat grova slantar genom att måleriskt tillfredsställa en uppskattad själs tacksamma känslor.

Allt vad perspektiv heter har man gladeligen satt sig över. Personer och föremål äro i regel framställda på ett och samma plan med något av en rustik dalmålningssyftning åt det dekorativa. Eller också är det den oförfalskade expressionismen som får saftiga uttryck eller en tunn, ytterligt förenklad naivism som med petigt återgivande av detaljerna söker sig fram till målet. Målningarna ha i allmänhet utförts på glas med en fattig färgskala, som endast tillåtit få valörer och begränsade skiftningar. Snusbrunt, gräsgrönt, grått och svart dominera. I vissa fall har färgen förstörts så att man nätt och jämt ser vad tavlan föreställer. Slutligen finnes ett fåtal utsökta akvareller i ett ljust, blekt och känsligt manér, nästan alla äro egendomligt nog mariner. Trots ålders-

Ekströms

Fästmjöl

Örebro Kem. Tekn. Fabrik

skillnaden verkar det som om de gjorts av samma konstförfarna hand eller åtminstone samma ursprungsbeteckning.

Under varje bild läses en inskription med namn och årtal samt: "Mercie, Marie", eller "Mercie, Notre Dame" på slutet. Har givaren riktigt velat ge luft åt sin tacksamhet bifogar han ordet "etc." för att dymedelst ytterligare understryka sakförhållandet. Här och var finner man dessutom en kortfattad redogörelse för olyckshändelsen och den därmed förknippade mirakulösa räddningen.

Motiven äro av de mest skilda slag. Den äldsta bilden, daterad 1793, framställer ett kompani republikanska gardister beredda att gå till storms mot fienden. En bomb exploderar framför anföraren, det är tydligen han som velat hugfästa händelsen eftersom han sträcker armarna mot himlen i en teatralisk gest, fylld av tennsoldatsaktigt hjältepatos.

Men eljest är det mestadels fredligare olyckshändelser, som åsyftas. Flertalet målningar stamma från mitten av 1800-talet, omkring sekelskiftet tyckas missödena ha varit mer tunnsådda varefter de åter stiga mot en högkonjunktur i och med bilars och andra moderna transportmedels uppträdande på landsvägarna. På sitt sätt bildar galleriet en värdefull kulturhistorisk krönika eftersom dräkter, redskap, fordon och rumsinteriörer framställts med minutiös noggrannhet.

Här är en kvinna, som från fjärde våningen faller på en sovande man. Tack vare dennes korpulens undgick hon en säker död och uppsänder nu den vanliga tacksamma sucken: Mercie, Marie. Hur det gick med den fete får man däremot inte veta och så gott är kanske det. Här sitta fyra fiskare i en båt. Deras frygiska toppluvor avteckna sig käckt mot en knallblå himmel medan farkosten guppar på små vågor av marzipan. Vid relingen ha två havsvidunder tjudrats, av fenorna att döma är det hajar. En av männen sticker oförsiktigt nog handen i gapet för att lossöra kroken varvid odjuret naturligtvis biter till så att blodet sprutar och marzipanen får några röda stänk.

En marinblå kvinna ligger på gatan under hjulet av en grön kärra där varenda gänga på bromsen finns återgiven. Den ljusbruna hästen vilar sig på marken och sträcker med ett uttryck av oändligt välbehag alla fyra benen ifrån sig. Hur de båda någonsin hamnat i denna prekära situation är inte gott att säga. En annan trafikolycka visar en droska utanför Ufficio del Dazio Comunale i Ventimiglia

— det står tydligt på dörröverskriften. En man har fallit ur åkdonet och står som bäst på händerna på landsvägen medan kusken i ett anfall av förtvivlan släpper tömmarna och sträcker armarna mot skyn i stället för att tygla sin vilt sparkande dragare. Den tredje passageraren tar saken mera lugnt och tycks långsamt resa sig ur baksätet för att bättre se den utkastades ekvilibristiska konststycke. Ytterligare en annan bild föreställer en ramsvart kaross, hög som ett tvåvåningshus, med en svartklädd kusk på bocken körande två små ockragula hästar i skarpt trav, fullkomligt oberörd av det faktum att en vitklädd kvinna ligger under ena hjulet. Ändå ser han intresserat åt hennes håll, kanske undrar han om det blir hon eller vagnen som kommer att lida

största skadan. Det hela för en stiliserad målning i tankarna.

Så ha vi mannen som föll utför en 70 m. hög bergsbrant utan att slå ihjäl sig och en annan, som just befinner sig halvvägs mellan en klippspets och marken. Han intar horisontal ställning och tycks vila ljuvt i luften om det inte vore för huvudet, som slår mot ett utsprång så att blodet sprutar i en vacker röd stråle. Den har redan nått gräsmattan nedanför. Där vänta emellertid två män att ta emot honom och klappa under tiden i händerna, antagligen i känsla av att episoden skall avlöpa lyckligt. På en annan tavla står en kvinna på huvudet i en blomsterrabatt efter en vådlig färd utför en kombinerad trapp- och bergsavsats.

En talrik kategori framställer sjukrumsinteriörer med läkare, nunnor, knäböjande anförvanter jämte rader av respektingivande medikamentsflaskor på bordet, medan ytterligare en annan visar skeppsbrott eller liknande sjöolyckor. Här finner man de bästa

Visa.

*Sakta, sakta spela lindarna
stilla, stilla somna vindarna
Daggen faller över ängarna
och från blomstersängarna
stiger doften tung.*

*Hör du sorl från fjärran vatten,
det är älvens sommarsång i natten.
Dalens unga sippor nicka
tusent bleka stjärnor blicka
ner på berg och dal.*

*Sakta, sakta stannar tiden
stilla, stilla kysser friden
grön och blomstersällad strand.
Kom, ack låt oss hand i hand
vandra genom sommarljusa land.*

INGEBORG HAMMAR.

"En marinblå kvinna ligger på gatan under hjulet — — —"

sakerna. Briggar, skonare och fullriggare äro vanligen tecknade med säker blick för proportion och rörelse, ovädersmolnen hänga tunga, dräktiga av vind och regn medan havet kokar som en jättegyta i grå och vita färgtoner. De flesta äro av italienskt ursprung varför Genuas blå-röda flagga dominerar och trots blåsten vajar makligt och nystruken från topparna. Över många vilar ett personligt grepp, det är fart i penselföringen och en djärv lust att fullt realistiskt och dock på ett förenklat sätt åskådliggöra händelseförloppet.

Så återges olyckshändelser åsamkade av skjutvapen, där vederbörande oförsiktigt nog lutat sig mot mynningen och av okänd anledning samtidigt vidrört avtryckaren. Sådant plägar eljest vara självmordskandidater förbehållet och att en katastrof under dylika förhållanden är oundviklig säger sig självt. Även åkslag framställas med all önskvärd tydlighet. I ett fall har man gjort ett tvärsnitt genom huset. I övre våningen är familjen samlad och man ser hur den glödande blixten hoppar från moderns nacke till mannens rygg, därifrån till sonens klackjärn för att sedan borra sig genom golvet och slutligen förinta åsnan i bottenvåningen.

Ett av de mest kuriösa fallen är följande. En so har oförmärkt smugit sig in i barnkammaren, vält vaggan och är nu som bäst ifärd med att dra ut den sistfödde vid örat, troligen för att tillfredsställa sin animala hunger. Lyckligtvis ser man modern komma springande från fältet utanför för att rycka den lille undan ett så sorgligt öde. Barnavården på stället tycks ha lämnat åtskilligt att önska.

Ytterligare finner man en rad bil-, järnvägs-, spårvagns- och velocipedolyckor jämte mycket annat, som här inte ens kan omnämnas. Det sagda må vara nog.

Man kan dra på munnen åt detta omfattande, makabra konstgalleri, man kan rycka på axlarna åt vidskepelsen men man undgår inte att slutligen röras av all denna barnliga tacksamhet, som tagit sig slika naiva uttryck. Enkla, osammansatta själar ha velat hugfästa minnet av sin räddning och så ha de hängt sin erkänsla på Laghets väggar. Att känslan varit äkta är otvivelaktigt, tron på miraklet likaså. Och är det inte på detta, som det slutligen kommer an? Hur övertygelsen sedermera manifesteras är beroende på vars och ens sinnelag, varje folk har sina sedvänjor, varje individ sitt särdrag som kräver respekt. Ett är säkert: det är bättre med

primitiv tro än ingen alls. En enkel suck ur hjärtat när längre än tusen fariseers högljudda böner.

En färd till Laghet lönar sig, om inte annat så för att se på tavelgalleriet ur kulturhistorisk synvinkel. Där finnas många godbitar att ta vara på men också en hel del annat, som inte blott skänker en säregen konstnjutning utan jämväl ger stoff till eftertanke. Betyder inte votivus lovad åt en Gud? Även om inte alla löften uppfyllts vittna likväl bilderna om god vilja samt att givarna för ett ögonblick stannat i begrundan inför det, som några kalla bestämmelse och öde, andra försyn. Namnet betyder så lite, huvudsaken är att man inte alldeles tappar kontakten med den hemlighetsfulla makt det syftar på.

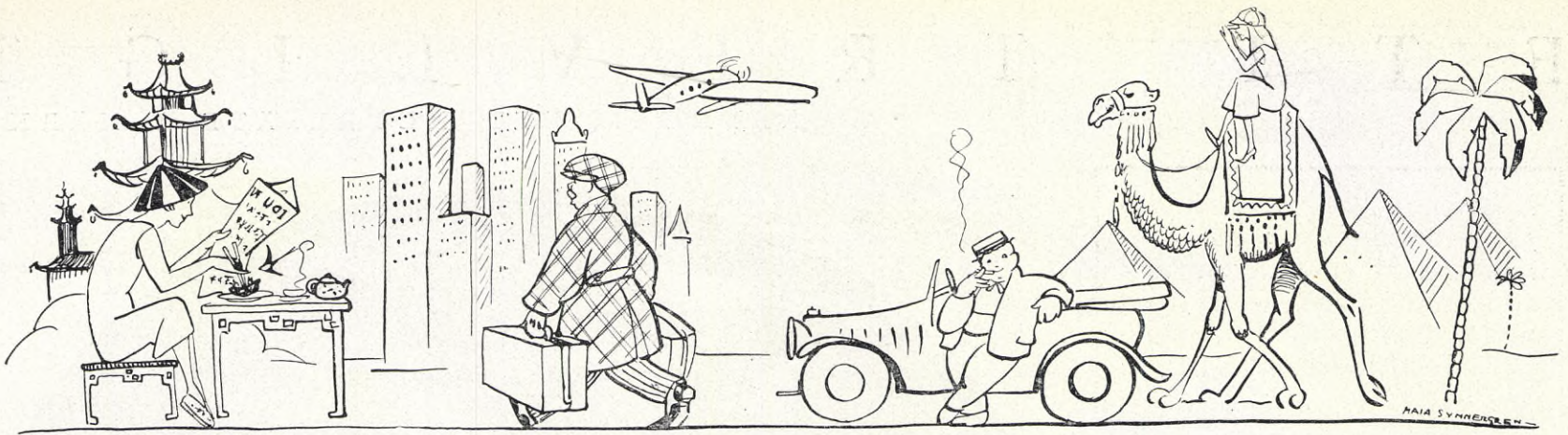
BARN FÖRSÄKRINGAR

SVEA

STUDIEFÖRSÄKRINGAR

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG, V. HAMNGÅT. 3.

SE EKUMENIEN ELLER UMGÅS MED KAMELER?

MAN HAR OLIKA DRÖMMAR OM SOMMARLEDIGHETEN.

FÖR DE FLESTA ÄR DEN IDEALISKA semestern ett ouppnåeligt Fata Morgana. Den som helst skulle vilja känna den ljuvliga ron i en liten idyll på landet tvingas kanske av omständigheternas makt att fara till en mondän badort. Den som helst av allt skulle vilja resa utomlands har måhända inte råd eller tid, den som älskar sällskapsliv är kanske nödsakad att bo på rama bondlandet, där kor och oxar utgöra det enda sällskapet o. s. v.

Livet har sina krav på oss och våra önskningsars semester blir därför ofta blott en dröm, på vars förverkligande vi upphört att hoppas för länge sedan. Eller som vi i varje fall icke kunna förverkliga just nu men kanske en gång i framtiden. De flesta ha dock alldeles klart för sig huru de skulle vilja ordna för sig, om — — — Hör här vad man i svar på Iduns fråga föreslår och planerar.

Ack, om Sverige hade några Karoliner och ett Ekumenien!

Landshövdingen *Ellen Hagen* utstöter en hjärtesuck:

— — — Din klara sol går *inte* upp — nej, åter en dag av kyla och regn. Av dagarna bli veckor och månader. Stelfrusna hyresgäster ha nödbett och förmått värden att två gånger på nytt börja eldningen sedan han efter almanackan och kontraktet varit berättigad att låta den slockna. Han klagar över kolåtgången. Det bleve kanske billigare i längden — om denna väderlek fortsätter att råda inom våra nordliga breddgrader, så länge drivisen oroas så kraftigt som nu sker vid Nordpolen — att bjuda hela husets innevånare på semesterresor till de varma länderna. Och i väntan på underhandling om goda vilkor kan det givas något angenämare än att, medan hagelregnet smattrar på rutorna, lägga upp planer om ökade sommarfärdsmöjligheter.

En liten flicka blev en gång tillfrågad om Sverige hade några kolonier och svarade glatt, jo, då, Karolinerna och Ekumenien. Båda dessa trakter vore det säkerligen härligt att komma till, men det låter sig svårigen göra på allt för kort tid. Men tanken är god. Inte illa vore om Sverige hade några domäner i sydliga luftsträck dit man kunde nå utan passvisitationer och tullbesvär, tidsödande och påfrestande situationer, som för en trött resenär kan förta hela resans behag.

För att slippa passera allt för många land- och tullgränser, så vill jag resa till England. Dess historia och politik fångsla alltid intresset, dess konst och litteratur stå så högt. En

herrgård ej långt från London har från barn-år varit mitt drömslott. Mild värme i rik och skuggande vegetation, färgprakt av blommor, ymnighet av bär och frukt. Och så havet. Men inte endast vatten och kala klippor. En sommar utan grönska vore ingen sommar. Och utan blommor är väl omöjligt att varken mänskan eller "marken hon gläds."

Hon som vill se kameler och äta svalbon med pinnar.

Lili Ziedner är inte ledsam när hon planerar för den sommaresemester, som hon alldeles uppgivit hoppet om att någonsin få.

— Jag skulle inte spela teater... Jag tror att jag helst skulle vilja fara till öknen och studera kamelernas liv till omväxling med människornas... Det tror ni förstås inte, men det är faktiskt sant.

Glöm inte att skriva att jag naturligtvis skulle fara bil hela vägen. Jag är lidelsefull bildyrkare, passionerad. Om jag kör själv? *Naturligtvis*. Men jag har alltid en chaufför med mig, ifall det skulle hända något. Motorstopp eller ringpunktering eller andra tråkigheter. Det ligger inte riktigt för min röst att ligga på rygg under bilen och pilla med en skruvmejsel. Härom året for jag ner till Nürnberg. I år har jag gjort en fjorton dagars färd inom landet. I dag far jag till Trosa. Men uppriktigt sagt skulle jag vilja se något nytt, nytt för mig, och ovanligt. Europa är för trångt. Allting är likadant överallt. Nej, skall jag resa ut på en idealsemester, så ska jag, om jag inte kommer till öknen, åtminstone fara till Japan eller Kina eller båda delarna. Där inbillar jag mig att man inte känner sig precis på sin mammas gata. Äta svalbon med pinnar och läsa tidningen från höger till vänster — ja, det gör jag förstås här också ibland — men jag tror som sagt att det i alla fall är en *liten* skillnad på Sverige och Kina. Och den skulle det vara så uppfriskande att se.

Att åka bil och göra vad som faller en in.

Artisterna *Gösta Chatham* delar fröken Ziedners smak i fråga om bilar. Även han är lycklig ägare till en sådan och älskar att fara landsvägarna fram. Dock aldrig med mer än högst 40 km. fart i timmen.

— Ni förstår alltså, att jag så ofta jag kan tillbringar min semester i bil och att jag anser det vara idealsemestern.

Jag skulle vilja göra en tur till Dalsland och till Värmland, där jag bott tidigare i mitt liv och återuppliva angenäma minnen. Jag

skulle också vilja fara utefter Vättern. När jag reser ut har jag tält med mig, som jag ibland ligger i om nätterna. Dock icke alltid. Ibland tar jag in på små gästgivaregårdar, som ibland äro bra, ibland dåliga. Jag far inte alltid med 40 km. hastighet, ibland nöjer jag mig med 10 à 15 km. Och där det roar mig stiger jag av, stannar för att titta, stannar och röker, stannar för att snusa. Gör med ett ord sagt vad som faller mig in och gör mig ingen brådska. Det är mitt recept för idealsemestern.

En herre for till Amerika — — —

— En affärsman som jag har ingen semester, säger direktör *Paul U. Bergström*. Man får försöka slå sig ledig en dag eller två, göra en liten resa på fjorton dagar där något är att se, i år t. ex. till utställningsstäderna, och för övrigt nöja sig med att fara ut till sitt landställe på kvällar och över söndagar. Jag har mitt tusculum på Lidingön vid Askrikefjärden och jag trivs bättre där än någon annanstans.

Men alltid har man väl haft någon dröm om att göra något annat och ta sig en liten semester, fast man aldrig fått förverkliga den. I höst kommer jag emellertid att göra det. Jag tänker fara till Amerika, dit min håg länge stått, och se hur de ha det där. Jag har en son där ute som studerar och praktiserar litet. Flera gånger har jag varit så nära att företaga denna resa, att jag beställt biljetter. Men en affärsman är ingen fri man som gör vad som faller honom in, han är i själva verket en slav. För mig har det gått så de föregående gångerna, att jag måst avbeställa biljetterna. Men den här gången skall resan bli av.

Upptäcka Paris.

— Semesterdrömmen, ja, den växlar med åren, säger författarinnan *Maj Hirdman*. Det var en tid, då jag satt i en rökig hyreskasern och drömde om 14 dar på en grön äng med björkar och prästkragar och en liten barnahand i min. Nu ha de där små barnhänderna blivit till rätt stora labbar, som helst vilja reda sig själva. Och nu drömmer man om barnafadern höll jag på att säga! Att få tillbringa 14 dar i sommarsol vid en badstrand samman med sin egen man. Omöjligt, omöjligt!

Han hör till dessa moderna — ja, låt mig slippa säga vad jag tänker! — som måste fara från kurs till kurs, från kongress till

(Forts. sid. 673.)

CAP
Pom-Pom

Yppersta kvalitetschoklad i
Palmery och *Mjolk*
i originalaskar à
1 krona (170 gr.) • 50 öre (80 gr.)

ETT TREVLIGT

PÅ SÄBYHOLM ETT HERRESÄTE I NÄRKE

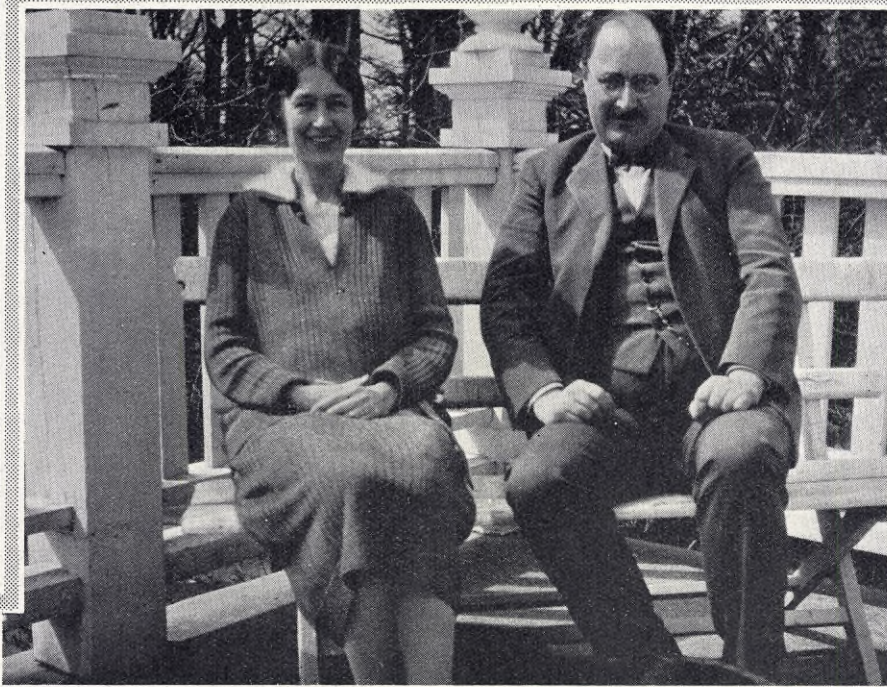
Förra numret innehöll en hemskildring från det aktuella Småland. Nu kommer turen till Närke, vars "huvudstad" också har utställning i sommar, och där göra vi besök på ett av landskapets minnesrikaste och förnämsta herresäten: Säbylund, ett fideikommiss, som nu innehaves av baron Carl von Essen och hans syster, grevinnan Elisabeth Hamilton.

Säbylund från luften.

Norra kabinettet med byst av Reuterholm och 100-årig tapet. Obs! lampan med ugglefot. T. h.: Grevinnan Elisabeth Hamilton, f. von Essen, och baron Carl von Essen.

ETT UGGLENÄSTE! DET LÅTER väl en smula kusligt? Det ugglenäste jag här avser är emellertid allt annat än kusligt. Det är vackert, originellt och hemtrevligt. Ty ugglenästet är ingenting mer eller mindre än det vackra Närkeslottet Säbylund. Varför det kallas ugglenästet skall jag strax förklara.

Säbylunds egendom i Närke leder sina anor ända tillbaka till 1300-talet. Fideikommiss blev det 1786, när den dåvarande ägaren, den kände gustavianske politikern Claes Frietscky, jämte sin syster endast på grund av vänskap och gemensamma politiska åsikter skänkte egendomen till Charlotte Elisabeth von Essen med sådana bestämmelser, att innehavaren äger att inom släkten skänka den till vem hon önskar. Säbylund har så gått i arv inom släk-

terna Lewenhaupt och von Essen, och då dess förra ägare, bibliotekarien vid universitetet, greve Eugène Lewenhaupt för något år sedan avled, hade han förordnat, att hans systerson, friherre Carl von Essen, skulle bli Säbylunds herre. Jämte sin syster, grevinnan Elisabeth Hamilton, residerar han nu på den vackra egendomen, vars flesta, utomordentligt vackra inventarier ingå i fideikommisset.

Syskonen von Essen äro födda på Wijks slott i Uppland, men tidigt föräldralösa ha de haft som ett hem hos morbrodern på Säbylund. Det märks därför knappast, att egendomen övergått i nya händer, dess värdfolk har sedan långt tillbaka blivit ett med dess traditioner. Allt går efter gammal hävdvun-

nen ritual, de gamla tjänarne från grevens tid sköta tyst och invant sina sysslor. Kokerskan har t. ex. varit här i 35 år, betjänten i 25 och kusken-chauffören i 10. Och detta bidrar kanske till den känsla av ro och traditionsbundenhet, som slår emot en strax vid inträdet i slottet.

Den nuvarande byggnaden är uppförd på 1780-talet. De trevliga gamla flygelbyggnaderna, som så utomordentligt väl ansluta sig till huvudbyggnaden, äro av äldre datum.

Grevinnan Hamilton är värdinna på sin brors egendom, och sedan barndomen väl insatt i alla detaljer är hon jämte sin bror en utomordentlig ciceron i detta på sevärdheter rika hem. Det märkligaste är kanske biblioteket — cirka 12000 band, många från

Oumbärlig för rik blomsterproduktion är

NUTRIGÉN

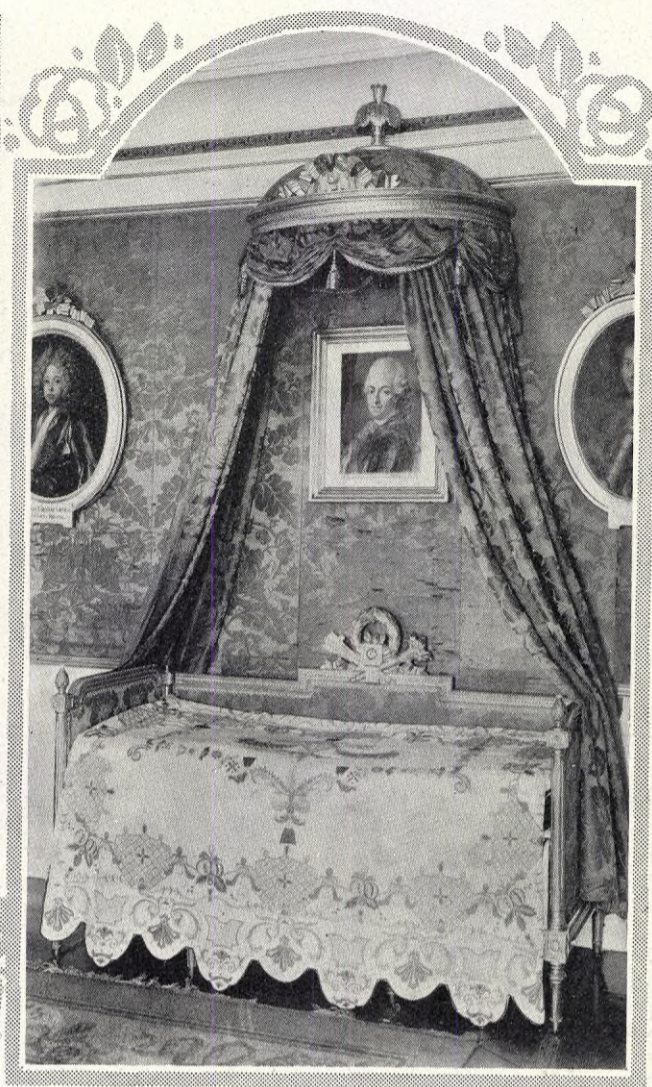
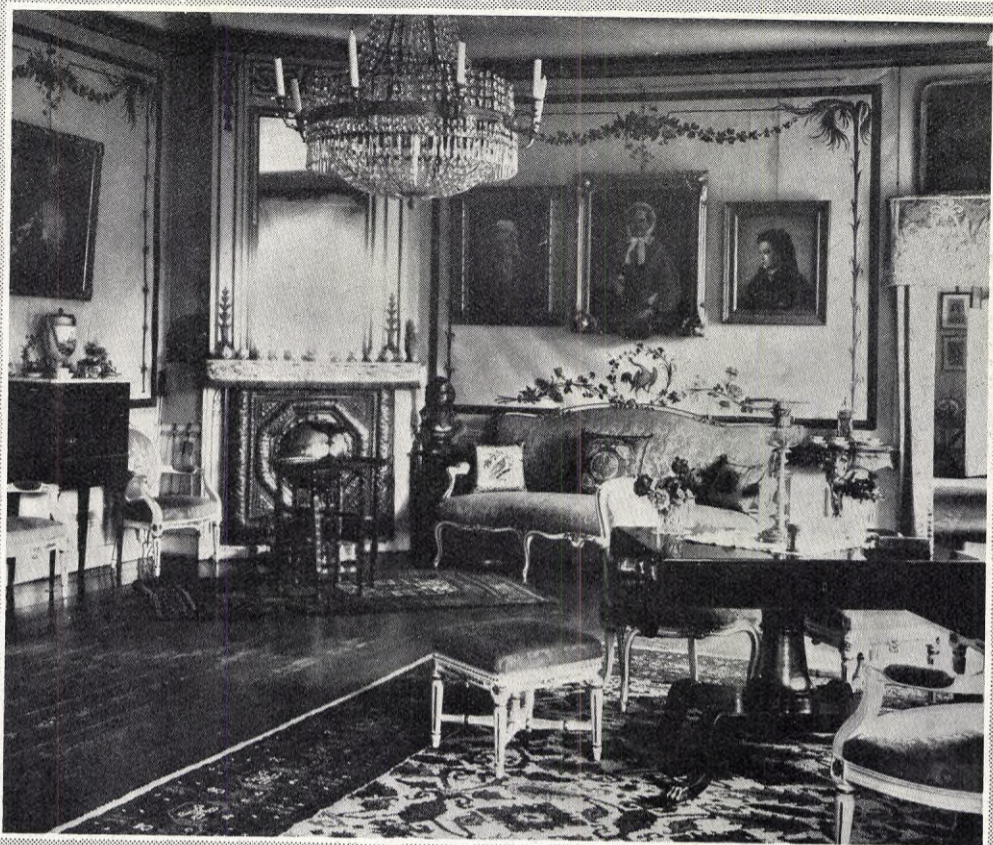
— det för krukväxter nödvändiga närsaltet.

Finnes i alla frö-, färg- och kemikalieaffärer från kr. 0.75 per burk.
TEKNISKA FABRIKEN JOFUR, STOCKHOLM.

U G G L E N Ä S T E

MED ANOR OCH SEVÄRDA SKATTER.

T. v.: Stora salongen. — T. h.:
Praktsängen i Röda salongen.

16- och 1700-talen och de flesta i originalskinnband — inrymt i trenne stora rum på nedra botten. Det var Claes Frietscky, som började samla detta bibliotek, och hans medaljong, signerad av Sergel, hänger också i ett av biblioteksrummen i sällskap med de många små porträtt av sköna kvinnor, som den gamle unkarlen på Säbylund älskade att samla omkring sig. I dessa imponerande bokrum blev greve Lewenhaupt en deras upphovsman värdig efterträdare. Böckernas värld var hans egen, bland dem dvaldes han sin mesta tid. Och Säbylunds bibliotek blev under hans tid väsentligt utökat. Det finns så många rariteter och dyrgripar i dessa välordnade samlingar, att det är hopplöst att söka komma med något av en uppräknings. Nämnas bör dock greve Lewenhaupts egna dagböcker, som man kanske skulle kunna kalla dessa 11 väldiga böcker, stora som moderna tidningsårgångar, i vilka han under hela sitt liv undan för undan klistrat in allt, som han kommit i beröring med, tidningsuppsatser, porträtt, bilder eller andra minnen i tryck från resor av skilda slag o. s. v., allt givande en klar bild av ett rikt och verksamt människoliv.

Dubbla kalkstenstrappor leda upp till övre våningen och avsatserna prydas av tvenne jätteugglor av resp. sten och porslin. Och sedan möta oss ugglor, vart vi vända blicken. Alla storlekar från jätteugglor till miniatyrugglor av skilda material. Baron von Essen har under hela sitt liv samlat ugglor — i von Essenska vapnet ingår ju en uggla — och det Lewenhauptska lejonet, som dock finnes kvar i en del exemplar, har nu fått vika för den von Essenska ugglan. Det finns omkring 600 ugglor på Säbylund, därav hälften i baronens personliga rum. Uppstoppade ugglor — alla förekommande arter — ugglor i keramik, porslin och metall, målade ugglor, sydda

ugglor, ja, ugglor i alla tänkbara former. Man stöter på dem nästan överallt, i gemak, hallar och gästrum, varje liten nyttighetsartikel har formen av eller är dekorerad med en uggla och lysande uggleögon bestå belysningen i baronens sovrum. Som den gamle Frietscky omgav sig med sköna kvinnobilder, så omger sig den nuvarande fideikommissarien med sina 600 ugglor. På sitt älskvärda sätt ler han själv åt sin vurm, men den har blivit så ett med hans natur, att man förstår, att uggloernas antal på Säbylund endast kommer att växa.

Men här finns mycket mer att se. Redan från början fäster man sig vid de utomordentligt vackra väggmålningar, som alltsedan byggnadens uppförande på 1700-talet pryda väggarna i såväl övre hallen som stora salongen och en hel del andra rum.

De flesta konstföremål, möbler o. d. i byggnadens närmare 30 rum tillhöra fideikommisset, men mycket härstammar från Wijk.

Stora salongen har kanske de förnämligaste väggdekorationerna, och såväl här som i de övriga gemakerna finna vi utomordentliga släktporträtt — av medlemmar av släkterna Liewen, von Essen, Lewenhaupt o. s. v. — signerade med namn sådana som Ehrenstrahl, Krafft, Pasch, Lundberg, von Breda, Södermark etc. Det mest paranta rummet är Röda salongen med dess varmt röda sidentapet och den väldiga praktsängen med förgyllda bildhuggeriarbeten och rött sidendamastomhänge, i vilken bl. a. drottning Desideria och senare Oscar II sovit vid besök å Säbylund. Här

ser man också en rikt skulpterad venetiansk spegel, ett kolossalt runt mahognybord uppbygget av gyllene delfiner och ett förtjusande norditalienskt skåp med inläggningar.

Ett delikat rum är norra kabinettet med dess lilla vackra dörröverstycke, en danserska skulpterad i gips av P. Ljung, och dess ljusa tapet i blommotiv, som sattes upp för mer än 100 år sedan och alltjämt är lika klar och frisk i färgen. I den stora matsalen fångas blicken av ett stort golvvur med spelverk, tvenne gamla stobord av Mariebergs porslin, och de båda magnifika 1600-talsskåpen. För övrigt överflöda rummen av större eller mindre delikata ting, konstnärliga speglar, porslinspjäser, preciosa av skilda slag o. s. v. Till och med för gästrummen och mera undanskymda delar av byggnaden räcka förtjusande antika möbler och konst saker till.

Allt samverkar att göra hemmet på Säbylund både vackert och harmoniskt. Och det är ett gästfritt hem, ständigt öppet för både släkt och vänner. Man trivs i de naturliga och till hela sitt väsen enkla och anspråklösa syskonens sällskap. Grevinnan visar med berättigad stolthet sitt egenhändigt vävda möbelyg till övre hallens vita möbel i bondrokoko, och med icke mindre stolthet demonstrerar baronen sitt intill hans arbetsrum belägna vapenrum inrymmande ett hundratal vapen, konstrikt arbetade, inlagda kruthorn o. s. v.

Ett minnesrikt och minnesvärt hem är Säbylunds ugglenäste!

A. F—K.

Silkestvätt — — — kallt vatten och TROLLTVÅL

POSTMÄSTARFRUN SOM BLEV ERNST AHLGREN

NYA DOKUMENT I VICTORIA BENEDICTSSONS SJÄLSHISTORIA

ETT LITTERÄRT KAMRATSKAP I 80-TALETS ANDA.

DÅ HELENA SOPHIA FINERUS skildes från sitt barndomshem år 1829 som Thure Bruzelius maka, följdes hon av föräldrarnas avskedsord, faderns: "Sök att vara Bruzelius till nöjes"; moderns: "Var lycklig." Ingendera av dessa förmaningar, den ena så manligt, den andra så kvinnligt betonad, bar någon frukt. Det var i ett olyckligt äktenskap Victoria Maria Bruzelius föddes, hon som sedan blev berömd som *Ernst Ahlgren*.

"Jag tvingades att vara som en gammal människa, när jag var barn, därför har något av barnanaturen glömt sig kvar djupt inne i mig" — så biktar sig Ernst Ahlgren i ett av sina öppenhjärtiga brev, som hon lyckligtvis för oss inte var så njugg på. Men "det givdes människor så blyga, att de överfallas av en oövervinnerlig bävan var gång de försöka att uttala sina tankar, och vilkas språk därför blir oklart, konstlat eller stympat. En sådan människa är mera än till hälften stum, ty fruktan för åtlöje tvingar henne att gömma sina ädlaste känslor i djupet av sin själ, och hon *måste* göra det, ty hennes tafatta sätt, hennes stammande tunga skulle ohjälpligt fördärva allt: vad som hos en annan skulle vara sublimt, vore hos henne endast löjligt. En sådan människa skriver bättre än hon talar."

Detta sista citat från en dyster självbespeglingsstund härstammar från "stora boken", Ernst Ahlgrens studiebok, åt vilken hon anförtrodd sina tankar, där hon upptecknade samtal och episoder till stöd för minnet och som hon många gånger helt öppnade sitt hjärta för som för en hjärtevän. I levande livet hade hon under sina tidiga år endast en enda sådan vän, den tjugu år äldre systern Margrethe och under de sista åren Axel Lundegård, då en ung student och framåtsträvande författare några år yngre än hon själv. Ett vackert kamratskap rådde mellan dem båda, och till Lundegård anförtrodd hon med "gränslöst förtroende", säger han själv, omsorgen om sin andliga kvarlåtenskap, hela den 'journal intime', som kastar ljus över hennes inre historia. Hon var omutligt ärlig, därför att hon älskade sanningen så i konsten som i livet, fastän hon av hänsyn till omgivningen mången gång tvingades att ljuga, om icke så mycket i ord så i gärningar.

Just i dagarna har från Bonniers förlag utkommit första bandet av den levnadsteckning över Ernst Ahlgren som Axel Lundegård öst ur dessa dagböcker och brev. Som bekant ha vi förut en hel liten Ernst Ahlgren-litteratur, men hänsyn till ännu levande personer ur författarinnans närmaste husliga krets har gjort, att en del material icke blivit tillgängliga för allmänheten. Men med tiden bortfalla sådana hänsyn. Ernst Ahlgren hade i levande livet under många och tunga ungdomsår tagit alla yttre hänsyn till sin familj som kunde begäras; att hon bröt sig ut till slut ur den trånga kretsen, där hon levde som postmästarfru i det lilla skånska samhället Hörby, förstär var och en som gjort Ernst Ahlgrens bekantskap i hennes böcker. Men för fru Victoria Benedictsson f. Bruzelius var det ingalunda någon lätt sak att göra. Hur det gick till, hur den lilla flickan med sitt enstöringsliv i det gravlika hem-

Victoria Benedictsson då hon blev känd som Ernst Ahlgren.

met blev en stor författarinna är en historia, som vi i Lundegårds nya bok få ytterligare fördjupad och belyst. En hel del visste vi redan, men det var mest konturerna av hennes liv. Här får man följa den inre utvecklingen från ungdomsåren till banans höjdpunkt. Andra bandet, som skall behandla de litterära segrarna och det tragiska slutet kommer om någon tid.

Victoria Bruzelius, så hette Ernst Ahlgren som flicka, gifte sig tjuguarig, mycket mot sina föräldrars vilja med den 28 år äldre postmästaren Christian Benedictsson och fick sitt hem i Hörby på Skånes slättbyggd. "Jag önskade alltid, att jag hade haft en äldre bror, som hållit riktigt av mig och som jag alltid kunde ha min tröst till. Nåväl! Jag träffade dig", — så skriver ingen förälskad fästmo, men så skrev Victoria Bruzelius till sin fästman, som också mycket riktigt lovade att spela den äldre broderns roll. Hon höll av den "snälle Christian". Men hålla av och älska är icke riktigt detsamma, det förstod den unga flickan mycket väl. Hon försökte i ett

Victoria Benedictsson och hennes man.

brev förmå fästmannen att lösa sig från sitt ord och överflytta sin böjelse på hennes syster, men misslyckades. Varför hon egentligen gifte sig? Egentligen därför att hon lidit ett skeppsbrott ett par år förut och med ungdomens hela oförnuftiga överdrift ansåg, att det icke fanns något för henne att leva för, inte för egen del åtminstone. Hon fick försöka leva för andra. Som sextonåring hade hon en brinnande lust att bli konstnärinna, saknade inte heller anlag för målning. Fadern hade lovat henne att få komma till Stockholm, men tog i sista stund tillbaka sitt löfte, hans dotter skulle inte överge sina föräldrar och församlingens prost lät hälsa och påminna om fjärde budet. Hon böjde sig. Så kom Christian, postmästaren. Här var en uppgift. Om hon bara sluppit gifta sig med honom.

1878, då den unga postmästarfru varit gift i sju år och fött tre barn hade hon också skrivit en del. Då sökte hon efter en litterär rådgivare och trodde sig finna honom i skalden Edvard Bäckström. I ett av sina brev till honom talar hon om "de vita ärr, som löpa över vänstra handens pulsåder" och som vittnade om "for nordisk kraft och lust att försöka hur kallt stål smakar." Hon hade försökt att förkorta sitt liv redan efter de första äktenskapsåren, då livsledan, hennes bekante redan från barndomen, grep henne. Men hon hade också smakat lyckan av att kämpa sig till seger över de yttre förhållandena. Hon levde sitt liv för sig, uppfyllde plikterna som husmor, skötte en liten bokhandel och hjälpte sin man med en bankavdelning, som han åtagit sig. Men friheten för sin person som kvinna hade hon så småningom utverkat. Steg för steg erövrade hon sina uttrycksmedel som författarinna, fick uppmuntran, erkännande. Vid 33 års ålder inträder Ernst Ahlgren i "de ungas" led som en lovande författare. Varför hon kallade sig Ernst Ahlgren? Av flera orsaker. Ernst Beckman var en av de första redaktörer — då i Ny Illustrerad Tidning — som uppmuntrade henne och Ahlgren hette släktingar till hennes mor. Kanske tog hon en manlig signatur, därför att hon alltid i hela sitt liv kände "olyckan att vara född kvinna. Det är parian, som aldrig kan övergå från en kast till en annan", säger hon bittert på ett ställe. Och hon låter i ett av sina utkast en litterär herre kalla kvinnan "det adlade djuret". Hela hennes lidelsefulla natur uppreste sig mot detta sätt att se på kvinnan; hon mötte det också på mycket nära håll. Hon bet ihop tänderna och svor att erkännas som jämbördig kamrat eller gå under.

Det var just kamratskapets jämbördighet hon fann hos Axel Lundegård, som blev hennes litterära förtrogne, vän, kamrat och medarbetare.

"Ni vet ej hur jag famlat och sökt, hur jag läst och studerat utan en annans erfarenhet att trygga mig vid, utan en hand till ledning under tankens irrfärder — mitt själsliv kastat vind för våg och mina böjelser i strid med deras, som stodo mig närmast! Allt detta under den jämna ytan av en huslig kvin-

(Forts. sid. 673.)

Vägen

till konsumtionsföreningen är vägen till rationellt ordnad hushållning.

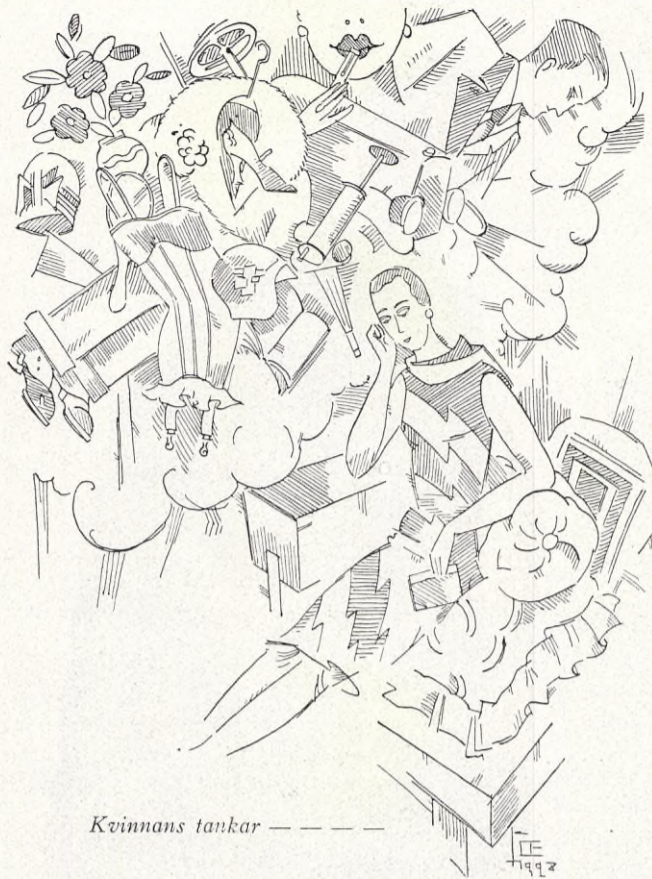
Handla ekonomiskt!

Handla kooperativt!

KAN KVINNAN INTE TÄNKA?

NEJ, INTE PÅ SAMMA SÄTT SOM HON SPELAR PIANO
OCH BRODERAR OCH DÄRI LIGGER FELET

HON BEHÖVER LEKTIONER I TÄNKANDETS KONST, SÄGER
PROFESSOR ALMA SÖDERHJELM.

Kvinnans tankar — — — —

Här framställer professor Alma Söderhjelm en samvetsfråga till alla damers begrundan: kan kvinnan inte tänka? Självt svarar professorn med en grundlig och intressant analys. Vad säga våra läsarinor?

mening efter första bästa manliga individ, och ännu mer sedan hon efter sin avgivna röst, som plausibelt försvar mot alla elaka angrepp anförde att hon "alltid röstade med majoriteteten".

Och likväl får man ofta, när man sitter och hör på en diskussion eller bara ett livligare sällskapssamtal, av ett intryck att kvinnans tanke inte fungerar som en mans, ja, till och med att hon plötsligt blottar sig som ganska tanketom. Har ni märkt hur ofta just sådana sällskapssamtal taga ett snabbt slut, så snart damerna blanda sig i dem? Man har det intrycket att de bara inflikat sin replik för att äntligen få slut på ett samtal.

Men det är säkerligen inte med flit kvinnan avklipper diskussioner. Tvärtom brukar hon vara ivrigare än mannen att få vara med om, delta eller bara lyssna på samtalen i så kallade "högre" ämnen. Hon ville nog också gärna bli ett förlängande led i diskussionerna och skulle säkerligen vara glad och till och med ofantligt smickrad, om hennes uttalade mening bleve upptagen till prövning, om andra spunne vidare på den och om den bleve av avgörande betydelse, när det slutligen gäller att få ett svar på frågan. Men det är som skulle hon inte kunna. Som skulle hon alltid vara predestinerad att åsamka ett avbrott. En diskussion är som ett föremål som går från hand till hand, och som ur hennes hand plötsligt försvinner, utan att någon sett det tappas bort eller kan leta rätt på det igen. I sanning kunde man ju anklaga henne för slarv, över att så vårdslöst handskas med vad man ger henne och vad som är meningen att föras vidare!

Det finns gott om exempel på kvinnans felaktiga sätt att sköta en diskussion, ja de kunde översvämma, om man bara hade behållit dem i minnet. Men glömskan är i detta fall lätt reparerad: du behöver bara vilken dag som helst sitta och höra på vilken diskussion som helst, så kan du redan få därur en tillfyllstgörande axplockning av exempel; sådana finns nämligen alltid legio.

Jag minns nu bara ett: ty det var så nyligen det hände. I ett sällskap läste någon upp svensk lyrik. Där fanns några dikter, med ämnen hämtade ur stora kriget och kring en av dessa utspann sig en diskussion. En fru hade suttit tyst, men sade plötsligt utan att ens någon vädjat till henne:

— Ja, jag är inte ententevänlig, så jag kan inte finna något uppbyggligt i den dikten.

Samtalet förstummades ögonblickligen. För det första verkar ju detta partitagande nu tio år efteråt kolossalt förlegat, för det andra har man ju icke precis lärt sig att bedöma konst på det sättet. Som sagt: samtalet föll. Och det blev inte mer litteratur den kvällen.

Detta är endast ett tillfälligt exempel ur den stora högen. Vad än man börjar tala om, vad än man vill diskutera, så brukar det bli på samma sätt. Om du talar om kärlek eller åskväder eller köksinredning så finns det alltid någon kvinna i sällskapet som för samtalet in på en personlig biväg genom att någon av fruarna angriper sin man för att han sjungit kärlekens lov trots att han är kall-sinnig mot henne, och att han prisat elektricitetens välsignelser trots att han är rädd för åskväder. Härom dagen var jag med också om en sådan känslodiskussion.

Vi sutto och talade om svartsjuka och kärlek.

Herr B. tyckte att svartsjukan var en ful och människan föga värdig känsla.

— Det är löjligt av Axel, att säga så, avbröt fru B. plötsligt, just när samtalet hade blivit som mest livligt.

Alla sågo på henne.

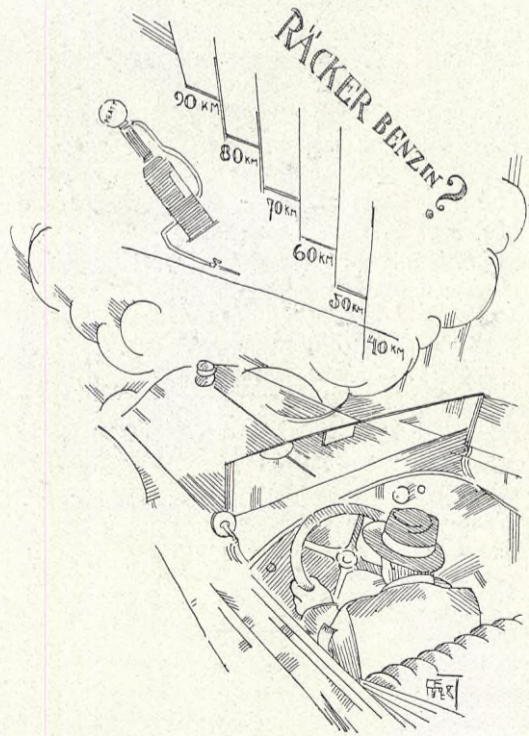
— Det kan väl inte vara löjligt att ha en åsikt, inflikade värdinnan.

— Han! ... återtog fru B. med ett föraktligt fnysande.

— Fru B. förefaller att själv erkänna svartsjukan som en tillåtlig affekt, yttrade kamrer M., som gärna rörde sig med främmande ord.

— Kamrern misstar sig, sade fru B. Jag vet intet vedervärdigare under solen. Det finns intet som till den grad förnedrar en människa som att alltid gå på lur efter en

(Forts. sid. 673.)

— — — och mannens.

Grönsallad med tomater tillredd med
REYMERHOLMS KRONOLJA

är en både hälsosam och billig rätt och bör under sommartiden varje dag ingå i mathållningen.
Vitaminer förekomma rikligt i sallad.

Recept å Grönsallad med tomater:

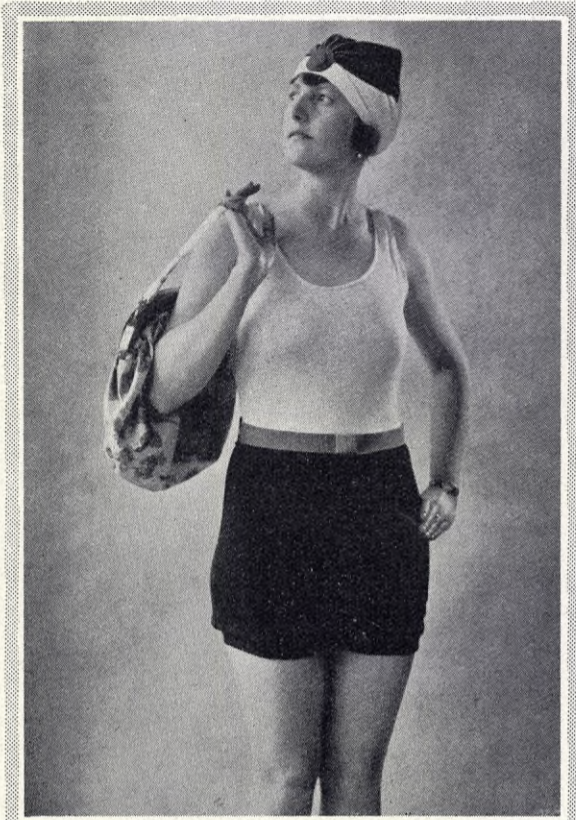
4 salladshuvud. 3/4 del. vinaigre, ättika eller
Några tomater. citronsaft.
3/4 del. kronolja. Salt, vitpeppar, socker.

Beredning: Salladen sköljes och klappas väl in i en handduk och skäres i strimlor, helst med försilvrad kniv. Tomaterna skäras i klyftor och blandas med salladstrimlorna.

I VÅTT OCH TORRT

HUR KLÄR MAN SIG PÅ BADSTRANDEN?

Baddräktmodet har onekligen efter åtskilliga år av smakförfall fått chic och förnuft. Först hade vi de förfärliga röd- och vitrandiga bomullsfodralen, sen blevo satin- och sidendräkterna med allsköns fantastisk lull-lull på moderna, men nu tycker man bäst om strikta och rent av lite bastanta dräkter i ylletrikå eller tät silketrikå och även de mera flärdfulla stranddräkterna i siden ha fått en mera sportkorrekt prägel. Studera bilderna här så får ni några goda råd och uppslag för inköp eller förfärdigande av er badutrustning.

Trikådräkten med vitt överstycke, svart kjol och svarta byxor anses högst chic. Badväskan i cretonne, rymmande hela toalettbordet, är en välkommen nyhet. N.K.

Den mera fantasifulla baddräkten är inte så praktisk i vattnet, men tar sig bra ut i solbadet. Svart taft och vita taftband utgör materialet i denna dräkt. Från Gaston Levy, Paris.

En badcape av röd ylletrikå med fågelapplikationer i vitt är en lustig nyhet. Från Gaston Levy, Paris.

De nya mönstren i frotté äro effektfulla för badkappan. Från Paul U. Bergström.

Trikådräkten i ylle eller silke står sig bäst och är nu mera i ropet än någonsin. Här en trevlig modell i mörkblå ylletrikå garnerad med band i beige och beige kamelia på axeln. Till dräkten hör en badkappa i vanlig promenadkappsmodell av mörkblå ylletrikå med bred kantapplikation i beige. Från Gaston Levy, Paris.

EN SOMMARSAGA. AV EVA SCHMIDT

LILLA ULLA STOD MED CYKELN mitt på den dammande vägen, i myggdansen, i den röda kvällssolen. Egentligen var hon ond, ty hon väntade däruppe i backen sedan tre kvart på opålitliga kusin Brita, som var hennes sommargäst, och det kunde finnas ut-sikt till att hon kunde få vänta i ännu tre. Men det var en så solröd kväll och en så vacker värld över den ljusa sjöbygden, där skogens flytande uddar gled ut i den stilla sjön — nu hade hon mest uppgivit förargelsen, och där hon stod och höll om cykelns blanka styrstång, sjöng hon högt för sig själv på en gammal ljudande barnkammartrall.

Ett tåg brusade ut nedifrån stationen, rökens tunna vindlingar flöto ut över björkarna allt efter som det kom emot henne, och hon ställde cykeln och gick några steg nedåt vägen, där banvallen löpte intill. Ur ett kupéfönster svingades plötsligt tre, fyra svarta sammetsmössor emot henne, hon kände igen ansiktena, och med lössliten hatt vinkade hon skrattande igen tills tåget försvunnit ur sikte. Då kom hon plötsligt ihåg något, och den lilla runda munnen smålog listigt: — Tja, sjöpojarna — de som skulle iväg ut till skolskeppet den tolfte, hon hade hört det många gånger, men hon höll inte reda på dato om sommaren. Men Brita — hon höll reda på det! Därför hade hon gått och vallat bland sommargästerna därnere vid stationen i tre kvart och inväntat tåget. Lilla Ulla visslade. Men hon blev i alla fall inte så värst slagen av upp-täckten, ty hon visste ju av erfarenhet att sådan där var Brita.

Nu kom hon cyklande nere på vägen. Hon var lång och vacker med ljust, shinglat hår, som flög fram över ansiktet av farten; hon sprang av cykeln vid backen:

— Förlåt, lilla tätting, har jag narrat dig! Att du inte cyklade hem. Jag fick vänta en evighet inne på posten.

Lilla Ulla såg upp utan att blinka: — Åh

Fru Ingrid Hammarberg.

I Skara domkyrka sammanvigdes lördagen den 2 juni medicine licentiaten *Sixten Hammarberg* och fröken *Ingrid Rise*, dotter till andre stadsläkaren Carl Rise, Skara, och hans maka, född Danckwardt. (E. Fagerström, Skara, foto.)

stackare du, att du fick vänta så länge därinne, och där som är så odrägligt hett och tråkigt!

De cyklade iväg; lilla Ulla, som var två år yngre än kusinen men en kraftig lanttös, hade ledningen, hon var vig och mjuk i alla leder och cyklade lätt och snabbt. Brita gled av för den svagaste uppförbacke och gick och ropade efter henne där hon flög fram. Till sist tog hon till sina tyngsta lämpor av en förörättad gästfrihets fordran: — Ulla Thestrup, om du inte är hygglig och håller mig sällskap med vettig fart, så säger jag till morbror att du sätter hjärtfel på mej! — Så att Ulla fick foga sig och gå bredvid henne i backarna.

— Du, säg, vilka kommer det i morgon?

— Elofssons och Strömmans och jägmästarnas med lärarinnan.

— Och morbror Knut lovade att han skulle bjuda ingenjörer till mig.

— Ja, det är sant — två som gå som elever nere vid Öderud.

— Jag kan aldrig tänka mig annat än att de är trevliga! — då skall jag bli god vän med dem för i sommar! —

— Vilket de än är, så blir du väl det, sade Ulla. — Hon hade inte alldeles glömt den långa väntan för sjöpojarnas skull.

Brita skrattade fogligt tillstående, ty hon var i gott lynne, förväntansfull för sonen Strömmans och de två unga ingenjörernas skull.

Ulla cyklade allt saktare på vägen, hon satt med blicken stilla, bunden in mot skogen, där dagens sista sollek sköt ned mot mossan, sippade varmt gyllenbrun utmed tallarnas sidor in över myrstackarna och markens buktiga rotar. Men längst ute i väster där himlen sken igenom, låg hela guldglansen drömande som ett öppet hav — hon satt och såg in i det röda skenet som man ser mot en välbekant skrivbordslampa som tänts — det var hennes barndoms skog, hundra gånger om hade hon kommit här på vägen, sett in mellan tallarnas stammar, över ormbunkarnas mörka fält och åsarnas blå linjer bortom; i vintern hade hon kommit åkande i släden från skolan, suttit hopkrupen, lycklig, och lyssnat till bjällerklängen, som icke hade början och icke slut men alltid sjöng i olika ton. Då voro tallarnas sidor beslagna av frost, då sprang den gula solen över snöfälten. Vackrare blev skogen därvid, stolt och trölsk i det vita ljuset — där var vingslag mellan stammarna som icke var av levande fåglar, under de blå bergen långt borta fanns något som aldrig kom fram mot slädarna och vägen. — I skogens mitt låg sagans slott med soltinnar, där flöto drömmens andar ute i guldglansen. Lilla Ulla log också nu med barnsliga lyssnande ögon.

— Hon väcktes upp av Britas rop — de gingo förbi en gammal hart igenvuxen genväg, där det forslades sand från ett grustag om höstarna, det hade farit i Brita att hon ville gå den vägen ned till Lännerud, hon var led vid att cykla och hes av dammet. De veko in på den lilla vägen som stack rakt in i skogen, och de måste leda cyklarna efter varandra.

Där var inte längre den öppna tallskogen utan gransnår, täta, sammanvuxna, grankvis-tarna kastade sig med små ilskna slag mot deras ansikten, och den smala och gräsbe-

vuxna vägen var uppfylld av stenar och träd-rötter. Men i den ljumma stillastående luften därinne steg grandoftens stark och liksom strömmande synlig i solen, och nedifrån en dalsänka bröt en ensam taltrast ut i sin klaraste kvällslåt; de måste stanna och se ut över daldjupet, kunde inte finna honom bland jättegranarnas toppar.

Inne i skogen kom plötsligt som en liten ljus och öppen ängsplats, där var högt, mörk-grönt gräs, och där stod en bunke angelica och blommade tätt intill två unga ekar.

Då hade Brita skrikit till — ett isande upp-rört skri, det steg vidgat upp mellan tallarna och föll ned igen över dem på stigen, det stod ångestgällt stilla och skalv i tystnaden. Lilla Ullas barnsliga ansikte blev rött av skrämsel — den andra höll ett svidande tag om hennes axel: — Ulla, Ulla, se!

Ulla hade sett det i samma sekund. Det mörka gräset flöt ut grönskande och högt som en skuggad fläck nedom ekarna och där låg en död människa på marken — en liten gumma, gråklädd, med vitt ansikte nere i djupet av gräset, hela varelsen så stelnat grå som om hon slungats upp ur ett lavaberg, hon låg halvt på rygg, och ögonen sågo hemskt och öppet uppåt med tomma vitor, men underkäken hade fallit ned, och armarna lågo ännu ohyggligt levande som i kramp uppdragna utmed sidorna. Ännu tycktes det gälla skriket eka inne i däl-den, när Brita sprang tillbaka på stigen med knogarna kramande kring styrstångens grepp. Lilla Ulla for efter henne in under granarna, de sprungo bägge med flämtande andedrätt och cyklarna guppande upp och ned över tall-rötterna. De nådde vägen, och i samma minut hade de kastat sig upp på cyklarna och åkte nedåt, de foro som i hetsjakt undan förföl-jare, trampade framåtlutande med arbetande pulsar, fortare och fortare alltjämt. Först den långa uppförbacken framför Lännerud hej-

(Forts. sid. 675.)

Fru Inga Ohlsson.

Pingstaftonen sammanvigdes i Söndrums kyrka ci-vilingenjören *Ivar Ohlsson*, Linköping, och fröken *Inga Berggren*, dotter till direktören Pehr Berggren, Halmstad, och hans maka. (E. Bäcklund, Halmstad, foto.)

Guldmedalj
Nässjö 1922

Guldmedalj
Falun 1927

Det bästa som finns
för bordet är

DIRIGOLD

Stil
Kvalité
Varaktighet

kännetecken Dirigold.

Begär prospekt från
DIRIGOLDS FABRIKER - ÖREBRO
(ALCOMETALLER)

Försäljning i Stockholm: **Birger Jarlsg. 26**
(mellan Sture- och Engelbrektsplan)

STOCKHOLMSLYRIK PÅ SÖDERS HÖJDER

KAKAR OCH TÄPPOR DÄR FOLK TRIVS.

Inte alla kåkar i Stockholms stad äro lika sorgliga som några i Gamla sta'n, vilka varit föremål för uppmärksamhet just nu. På Stigberget på Söder lever idyllen kvar, skyddad av fröken Anna Lindhagen, som själv har sin bostad och täppa där.

"Mäster", som annars sysslar med glas och ramar, förstår sig också på rosor. Täppan på Borgmästaregatan på Söder intill Sofiakyrkan.

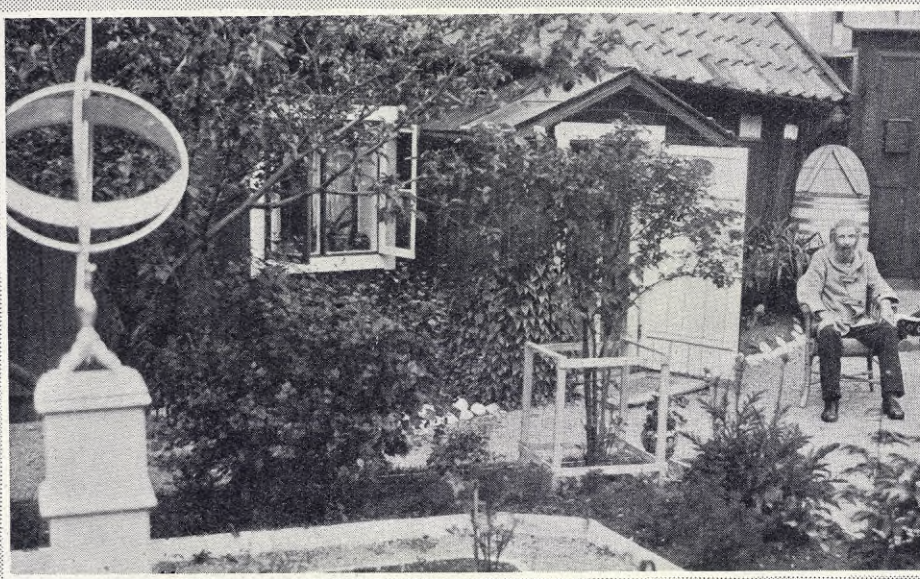
Ytterst på Åsögatan med Stockholm och stora segelleden under fötterna.

Fröken Anna Lindhagen rensar i sin täppa vid Mikaelsgränd på Söder, där det lilla lusthuset är byggt 1776.

Sommarnöje vid Lotsgränd.

På Stigbergets höjd invid Sofiakyrkan ligger denna täppa, prydlig och fin som en välstädd salong.

KUNGLIGA PRESENTER

KUNG GUSTAFS SILVERSAMLING HAR ÖKATS EFTER FÖDELSEDAGEN.

På Nationalmuseum utställes för närvarande ett urval av de gåvor, som överlämnades till kung Gustaf på hans 70-årsdag. Utställningen omfattar samtliga adresser, det vackra skrinet med jubileumsgåvan samt en del silver- och konstantverkpjäser från den kungliga familjen och kungens närmare vänner. Här några prov i bild från den vackra utställningen.

Bankdirektör och fru Marcus Wallenberg ha ökat kung Gustafs silversamling med två enastående praktpjäser. Det är två soppskålar, omkr. 1/2 m. höga, utförda av mästaren Pehr Zethelius i Stockholm under 1780-talet för prinsessan Sofia Albertina.

Ett rikt reliefarbete framställande "Israels barn samla manna i öknen" pryder den dryckeskanna i silver, som bankdirektör K. A. Wallenberg gav konungen. Svenskt arbete från 1600-talet.

Från Drottningen, barn och barnbarn överräcktes denna födelsedagsgåva: dryckeskanna i silver, svenskt arbete från 1700-talet, utfört av Johan Wallman, Varberg.

En urna av förgyllt silver, engelskt arbete från 1600-talet. Gåva av kabinettskammarherre James Keiller.

Ett mycket vackert och graciöst Karlstadsarbete från 1700-talet ha Värmlands läns innebyggare funnit för sin födelsedagsgåva till kung Gustaf: en dryckeskanna av silver i miniatyr.

En raritet av förnämsta slag är denna bågare av silver med förgyllt bård, tillverkad på 1500-talet, sannolikt i Stockholm. Gåva av hovjägästare Helge Ax:son Johnson.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

ELISE ANDERSSON.
F. Sandén, Råsunda. Änka
efter spannmålshandlaren
C. J. Andersson jun.,
Stockholm.
85 år den 8 juli.

HILDA von STRUSSEN-
FELT.
Fröken, Växjö. Dotter till
häradshövdingen A. L. von
Strussenfelt.
85 år den 10 juli.

IDA BERLIN.
F. Roth, Malmö. Änka efter
grosshandlaren Bror Berlin.
80 år den 9 juli.

ANNA OHLIN.
F. Ameén, Visingsö. Änka
efter jägmästaren Per Ohlin.
80 år den 13 juli.

ANNA KLUM.
F. Hjertstedt, Umeå. Änka
efter brukspredikanten vid
Robertsfors bruk Johan
August Klum.
70 år den 22 juni.

ELLEN PIRA.
F. Sasse, Linköping. Änka
efter grosshandlaren
H. F. Pira.
70 år den 6 juli.

ANNA AMMILON.
F. Collin, Lund. Maka till
f. d. majoren C. Esaias Am-
milon.
65 år den 6 juli.

LIZZIE FRESK.
F. Ullgren, Saltsjö-Storängen.
Änka efter f. d. godsägaren
F. T. Fresk.
65 år den 10 juli.

ELFRIDA LARSSON.
F. Lövenborg, Falun. Kom-
munalt och socialt verksam.
Maka till ing. Ernst Larsson.
65 år den 13 juli.

GRETA SÖDERLUND.
F. Cnattingius, Linköping.
Änka efter skolföreståndaren,
pastor J. A. Söderlund.
65 år den 13 juli.

RUTH MOGENSEN.
F. Kjellin, Falun. Änka efter
överlantmätaren Bror Kristian
Mogensen.
60 år den 8 juli.

JOSEFINA SANDSTRÖM.
F. Roman, Orsa. Änka efter
kamreraren Carl Sandström.
60 år den 9 juli.

HEDVIG HEGARDT.
F. Björnström, Kungsängen.
Maka till ryttmästaren
Henrik Hegardt.
55 år den 6 juli.

ELISA VILKE.
F. Ellingsen, Lund. Maka till
läroverksadjunkten August
Vilke.
55 år den 11 juli.

ELISABETH ZACHRIS-
SON.
F. Rundberg, Guldsmedshyt-
tan. Maka till disponenten
Tore Zachrisson.
50 år den 24 juni.

LYDIA TEGNER.
F. Stenius, Örebro. Maka till
stadsfogden Waldemar
Tegner, Örebro.
50 år den 5 juli.

ASTRID GRÖNING.
F. Starrin, Bollnäs. Kom-
munalt och socialt verksam.
Maka till häradshövdingen
Gustaf Gröning.
50 år den 7 juli.

ESTER THERMÆNIUS.
F. Forsman, Lidingö. Änka
efter ingenjören Emil Ther-
mænius, Lidingö.
50 år den 11 juli.

SIGRID FRISELL.
F. Nauckhoff, Nässjö. Maka
till provinsialläkaren Karl
Frisell.
50 år den 13 juli.

HELENA ENERT.
F. Nilson, Hälsingborg.
Maka till läroverksadjunkten
Nils G. Enert.
50 år den 13 juli.

Millioner

nöjda husmödrar över hela världen begagna
det dubbelverkande, äkta
original-fosfatbakpulvret

GRAND HOTELL BABYLON I STOCKHOLM

OPERA KÄLLARENS MATSAL har sommarförvandlats till en amerikansk lobby, där en sex sju språk surra i luften bland dem även svenska. Bland lunchgästerna på verandan är det internationella inslaget än starkare; vid två långbord serveras just nu restauratörkongressens medlemmar en utsökt operakällarelunch. Vad de fick till mat? Jo: Hors d'œuvres et caviar. — Sole au four. — Poulet sauté aux champignons. — Tarte aux pêches. — Vins: Ch. La Tour Blanche 1916. Scharzhofberger Auslese 1915. Ch. Haut Brion 1906.

Kokkonsten talar alltjämt franska och varken japaner, tjechoslovakier eller svenskar som voro representerade på kongressen ha ännu så länge lyckats få någon syl i vädret på det kulinariska tungomålet. Men det kanske kommer. Herrar restaurang- och hotellägare samlas ideligen för att diskutera gemensamma spörsmål, det är ett världsförbund, som håller, sammansvetsat av gemensamma intressen. Eftersom det finns en världsturisttrafik måste det också finnas ett världshotellförbund.

Nå, men kvinnans roll i detta arbete? Vi hade nöjet träffa en charmant representant för den kvinnliga insatsen. Det är fru *Ingeborg Richert* född Eggers gift med ägaren till ett av de största hotellen i Nürnberg, och själv verksam i de där *inre* hotellregionerna, som äro för en lekman begränsade förstånd mystiska och ogenomträngliga.

Fru Richert är dotter till det kända Hotell Eggers i Göteborg, nu under hennes brors ledning och har varit inne i hotellverksamhet redan som ung. Det är en värld för sig och en mycket intressant sådan. En kvinna med organisationsförmåga och utpräglad ordningssinne kan nog finna möjligheter på den banan.

Kongressens kvinnl. deltagare. 1:a fr. v.: Ingeborg Richert, 3:e Lady Towle.

Hotellägare och restauratörer från hela världen hade nyligen samlats i Stockholm och Idun har passat på att fråga ett par av de medföljande damerna om deras erfarenheter och intryck.

Hotellet i Nürnberg, berättar fru Richert, har en personal på 250 personer och kan ta emot bortåt 300 gäster. Eftersom Nürnberg är en av Tysklands sevärdheter, strömma resande till från hela världen, det ligger ju också i vägen för Bayreuth med dess Wagnerfestspel. I regel har man en femtio avresande om dagen och lika många ankommande. Fru Richert inspekterar nu var dag sitt rike: köket, linneförrådet, magasinet, tvättinrättningen med ett ord maskineriet bakom scenen, där hotellgästerna röra sig. Hon har faktiskt lärt sig yrket från början hos sin far i Göteborg och det måste nog läras redan i ungdomsåren. Hennes son, som också skall ägna sig åt hotellbranschen, fick börja som piccolo på ett stort hotell i Schweiz. Men mer än

ett år, behöver man inte gå som piccolo, säger hon tröstande. Vi föreställa oss, att det kan bli ett ganska drygt år, men en hotellchef måste ha reda på allt som rör yrket och det med praktisk känedom. I Tyskland finns det för övrigt utmärkta skolor numera. Och för kvinnor lämpa sig ansvarsposterna i det inre av ett hotell utmärkt, anser fru Richert.

Skada att ingen japanska gjort oss den äran, det blir väl nästa gång vi bjuda hotellinnehavarna hit. Men det saknas inte andra representativa damer.

Lady Towle från London har numera intet direkt att skaffa med hotellrörelse, bara sitt eget hus vid Regent's Park att styra. Men hon har man, sväger, svägerska och kanske ändå flera släktingar,

som kommenderar över en hel rad förnämliga engelska hotell och hon andas alltjämt den specifika atmosfär, som hör till yrket. Nu lämna vi plats för lovorden över Stockholm, som lady Towle ser för första gången, det är den sista i raden av Europas huvudstäder hon besökt. Och så få vi veta, att i England, där kvinnorna som bekant äro ett företagsamt släkte, ha de också ägnat sina krafter åt hotellrörelse. En aristokratisk dam, vilkens namn vi tyvärr glömt driver en hel rad hotell spridda över landet. Hon har utvecklat en bestämd typ: det lilla men utsökta hotellet, som mottager särskilt fordrande gäster. En speciellt engelsk typ av verksamhet är den kvinnliga dekoratören, som sörjer för blommorna och krukväxterna, bordsdukning m. m. sådant, som har med hotellets estetiska utsida att skaffa. Det märks att man talar om världsstadförhållanden, där det finns 'a little bit of everything', säger Lady Towle.

TRÄDLÖS.

INFÖR DET SENTIMENTALA

PÅ SJÄLVA MIDSOMMARDAGEN fick vi det där behovet av ett nöje, utanför nöjet att ha ett ljuvligt hem, en tomt att söka i och nöjet att vara sams. Helg har det med sig, sådan är man.

Vi gick på Djurgården på "Tre små flickor". Och till vår glada överraskning hade vi roligt öppet och okonstlat. Och hela publiken hade roligt, så många sorter den ändå bestod av, "gammal och ung", som det heter.

Pjäsen var *sentimental*. Men ändå hade vi roligt allesammans och trivdes med den. Och skämdes inte alls för varandra.

Man är ju annars faktiskt mera rädd nu för tiden att tycka om en nått visa, sjungen av en påklädd ung flicka, som ser god, hederlig och anständig ut, än att tycka om en oklädd, chokladfärgad negress. Josephine Baker är säkert både god och hederlig, säkert mycket snäll mot sin coalblack mammy — men meningen, när man ser henne, är inte att just de känslorna ska utlösas hos en. Om någon vecka hoppas jag i Köpenhamn bli i tillfälle att sondera min egen själ i det fallet — liksom ni alla i Stockholm. Ska man inte bli det allra minsta förlägen över att se en ung

kvinnas leka struts med ingenting annat än en plymstjärt på sig?

Det var för ett par år sedan modernt att skämta om den terror man led av, taget i klump. Det fanns all möjlig slags terror. En hel del av den terrorn lever kvar.

Vi vågar inte stå för saker, som vi tycka om. Vi blir hetsiga då något hetsar oss — det finns kvinnor, som med anledning av barnamordet nyss, givit uttryck åt en grymhet i sin fordran på hämnd, som varit verkligt genant och givit en egendomlig uppenbarelse om deras själsliv — men i milda ting är vi en smula fega. Vi vågar inte ta på oss, när vi fryser — det finns en ofrånkomlig terror vis à vis underkläder. Vi vågar inte äta, när vi äro hungriga och ännu mindre vara tack samma för Guds gåvor, det är den värsta terrorn av alla. Vi våga inte tycka att "Trubaduren" är vacker musik, det kallas positiv-halarsmak. Då någon av oss köpt en vacker skiva heter det: "Ja men, om man känner hur det stockar sig i bröstet på en, är det inte vackert då?"

Jo, sannerligen, då är det vackert! Vad sedan andra säger och skriver. I vissa fall får

vi. Vi får plantera blommor, löjtnantshjärtan är modernt i villastaden och överallt, överallt ser man löjtnantshjärtan.

Jag tycker inte löjtnantshjärtan är vackert och jag ska försöka komma ifrån att plantera dem. Det får inte bli blomterror. Stugterror. Trasmattterror. Stämningsterror.

Men vad jag tycker är vackert och vad du tycker är vackert, det ska få gälla. Om vi skulle försöka göra oss fria och öppna tycka om det vi tycker om? Och öppna tycka illa om det som stötte oss? Utan att demonstrera, utan att sätta etikett på andra, liksom vi inte vill ha etikett själva. Vad livet skulle bli enkelt och rofyllt då! Nu är det bara i böcker folk får ha olika åsikter.

Ett barn på tolv år fick blanka mörka ögon av "Tre små flickor". Och sade: "O vad jag tycker att hon är söt!" Dagen därpå satt hon i en racer i skärgården och kände sig, det vet jag, som om världen var hennes och tillvaron var hård och spännande. Så pass olika innehåll kan få frodas i tillvaron — bara vi inte stänger för den med den terror, som vi själva innerst är skulden till!

VERA v. KRÆMER.

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid

A.-B. NYA BLÅ HAND

Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljeh. 23.

BUTIKER: Hölländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgratan 7. Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 5373; Brännkyrkagatan 2. Tel. Sö 334 39; Hornsgatan 170. Tel. Sö. 301 35; Anna Walhjält. Skolvägen, Älfsjö.

FYRTORNETS KONSERVER

För säsongen inlagda

GRÖNSAKSKONSERVER

såsom Nässelkål, Spenat, Blomkål, Brysselkål samt Ärtor i högsta kvalitet rekommenderas.

S J Ö M Ä N N E N S V Ä N

EN STOR LIVSGÄRNING SOM AVSLUTATS.

EN STORARTAD, PERSONLIG OCH originell livsgärning i människokärlekens tjänst har avslutats, då fru Agnes Welin lämnade jordelivet. Hon var en av Sveriges stora döttrar i främmande land och hennes namn skall för all framtid nämnas med vördnad och tacksamhet bland sjömännen, som hon ägnade sitt arbete.

Hur det kom sig att den då unga svenska flickan — ty det var för över 50 år sedan Agnes Hedenström började sitt arbete bland sjömännen — hamnade hos sjöfolket i East End? Knappt ens nu för tiden vågar sig en "familjeflicka" dit ner, så mycket mindre på den tiden, då både East End och familjeflickorna voro annorlunda. Men en kvinnlig predikant hade bett Agnes Hedenström följa med. Och så begav det sig att den unga svenska flickan, som var ute i London för att studera och roa sig, en kväll stod på ett torg bland druckna sjömän, schåare och löst folk och lyssnade till en rungande predikan. Den kvällens och nattens händelser blev krisen i Agnes Hedenströms liv. Bekantskapen med samhällets skuggsida lämnade henne ingen ro. Hon måste hjälpa. "Gud kallade mig och jag gick med honom dit ner", brukade fru Welin berättas själv — hon hade ett säreget frimodigt och kamratligt sätt att tala om Gud, denna djupt religiösa kvinna. Det fanns aldrig något av en len och salvelsefull ton i hennes tal och mycket bruk hade hon inte heller haft för den på East Ends krogar. Hon fick i stället ta nappatag mot både knivar och revolverar och skälla igen på råa

Fru Agnes Welin.

Midsommarafton avled i London fru Agnes Welin, f. Hedenström, ledarinna för det skandinaviska sjömanshemmet i East End.

skällsord. Men Agnes Hedenström var aldrig rädd, hon hade både kraft och humor parad med sin brinnande medkänsla.

Länge hade Agnes Hedenström icke arbetat i East End förrän hon började drömma om att upprätta ett sjömanshem där för svenska sjömän. Hälften av eländet i East End var att skylla sjömännen för, som med sina pengar och sitt nöjesbegär, när de efter långa

resor kommo i land, voro ett lätt byte för krogar och löslighet i East End. Det sved i Agnes Hedenströms hjärta, när hon såg de oerfarna, hederliga svenska pojkarne förstöras. Ett hem skulle de ha, där någon kunde ta hand om både dem och deras pengar. Naturligtvis drev Agnes Hedenström sin vilja igenom. År 1882 öppnades det svenska sjömanshemmet i London. Litet var det till att börja med och inte var det heller så lätt att få "pojkarne" — alla sjömän om de fyllt sina 70 år voro "pojkar" för fru Welin — dit. Krogen var förstås trevligare än sjömanshemmets enkla och stränga regemente. Men vid nykter sans och när pengarna voro slut gingo pojkarne slokörade och snällt till fru Welin, som då gärna utan krus tog hand om dem.

Småningom vande sig dock de svenska sjömännen och deras skandinaviska bröder att finna sitt hem hos fru Welin. Sjömanshemmet blev en stor institution och i sin verksamhet fick fru Welin snart ett troget stöd i sin make, ing. A. Welin.

Den som en gång mött Agnes Welin bevarar minnet med vördnad. Hon hade en enastående hand med sjömännen, när hon än rivande och skarp, än moderligt jollrande tog dem i sin vård. Hon var ett med dem, hon levde för dem och en bättre vän än hon kunna de aldrig få. Hon var också en personlighet, oförskräckt, rakryggad och trosviss, en av dessa lyckliga, som odelat och självklart gå upp i sin gärning. Därför lämnar hon ett bestående verk efter sig. E. N.

Trogen tjänst.

Fröken Georgina Klintberg.

VAR TIDS MÄNNISKOR HA ORON I BLODET, den där oron, som driver dem att ständigt söka ombyte på miljö, intressen och arbetsuppgifter. De bliva allt färre, som från sin tidiga ungdom intill sin ålders höst troget hålla fast vid det arbete, som de en gång beslöt ägna sina krafter. När det någon enstaka gång händer, är det därför värt beaktande.

Idun har i dag nöjet att för sin läsekrets presentera en dam, fröken *Georgina Klintberg*, som träget arbetat i ett och samma företag ej mindre än 48 år, och som med denna månads utgång lämnar sin tjänst för att njuta en väl förtjänt vila.

Fröken Klintberg är född den 17 november 1863 och anställdes vid 17 års ålder, år 1880, av Sofia Gumælius, som tre år tidigare startat sin annonsbyrå. Den unga firman, som då för tiden hade sitt kontor i Liv-Thules fastighet i hörnet av Storkyrkobrinken och Stora Nygatan, använde sig utslutande av kvinnlig arbetskraft, ty Sofia Gumælius höll styvt på sitt kön och ansåg att kvinnan var en minst lika god arbetare på kontoret som mannen. Att denna uppfattning var riktig ifråga om Georgina Klintberg skulle tiden utvisa. Den unga damen vann snart sin chefs fulla förtroende och

nära vänskap, steg i graderna och har nu i många år arbetat som den från alla håll högt uppskattade chefen för annonsbyråns stora bokföringsavdelning. Hon har under sin nära halvsekelånga arbetsdag varit ett mönster och ett föredöme för sina kamrater ifråga om aldrig slappnande energi och arbetsvilja, aldrig svikande gott humör. I sitt arbete har fröken Klintberg givetvis under årens lopp kommit i beröring med en ofantlig mängd personer inom pressen och affärlivet, och då hon nu i dessa dagar drager sig tillbaka, är det för Idun en glädje att bringa henne ett tack och en hyllning.

"Camping".

En tävlan för amatörfotograferna.

"CAMPING" har i ett slag blivit ordet och begreppet för dagen. Säkerligen finns det också en hel del folk i vårt land, som i sommar ämnar försöka sig på "camping", vare sig det nu blir i tält, per segelbåt, per bil eller cykel. Ty sätten för "camping" äro många, om man inte tar begreppet i alltför sträng betydelse.

En viktig persedel i campingsutrustningen är kameran. Glöm inte att ta med den! Desto mer som Idun härmed inbjuder sin läsekrets till en fotografi-tävlan om *den bästa campingbilden*. Det gäller att fånga en trevlig situation från campinglivet i skog och mark, på sjö eller i berg. Bilden behöver alltså icke inskränka sig till förevigandet av "samling framför tältet" — campingsituationen måste nog vara originellare än så för att vinna pris och införas i spalterna. Första pris blir kr. 25:—, andra pris kr. 15:— och tredje pris kr. 10:—, men dessutom betalas kr. 5:— för varje införd fotografi. Fotografierna böra vara försedda med namn och adress eller signatur. Insända fotografier returneras icke — dock kan undantag göras, om fotografiet är unikt och ägaren särskilt uttrycker önskan om fotots återbekommande, varvid tydlig namn och adress samt returporto böra åtfölja fotot. Tävligen står öppen till den 15 aug. och bidragen sändas under adr.: "Camping", Iduns redaktion.

En nittiofemåring.

Doktorinnan Hulda Sohlman född Sandeberg fyller den 10 juli 95 år och firar sin födelsedag i sitt hem i Äppelviken i all stillhet med sin familj. Namnet Sohlman är inskrivet i vår kulturs hävder. Publicisten och politikern August Sohlman, Aftonbladets stridbare ledare på 1860-talet var fru Sohlmans make. Hon gifte sig med honom 1851 och hade flera barn, de tre sönerna Harald, chefsredaktör för Aftonbladet under en lång följd av år, direktör Arvid Sohlman och kommerserådet Ragnar Sohlman. Av döttrarna lever nu endast en, Tora Lagerholm, maka till doktor Wilhelm Lagerholm, Ålsten.

Fru Sohlman föddes å Sundby i Huddinge socken, hennes far var godsägaren och advokatfiskalen G. Sandeberg och modern hette Emma Stenberij. I sitt stockholmskem under mannens livstid — han dog redan 1874 — har hon mottagit den tidens bemärkta personligheter inom politiken och publiciteten.

Se Ekumenien.

(Forts. fr. sid. 661.)

konferens inom- och utomlands. Man blir s. k. gräsänka året om. Men eftersom gräsmåse är det sämsta man kan ta sig för med har jag nu beslutat att göra det bästa av min semestermånad. Jag tänker förlägga den till september och då upptäcka Paris. Ja, där har jag aldrig varit! Där skall jag driva omkring, lyckligt ensam och säll, med ringa språkkunskap och ringa penningar på fickan. Jag vet intet som är så spännande och trevligt. Man står där och kan ingenting och vet ingenting och är ingenting. Och världen är så ny som på uppståndelsens morgon — — — Man får börja stava och lägga samman, och som ett barn får man gå där; men icke som ett hjälplöst och vilsekommet. Ånej! Utan så som ett amerikanskt barn, som av intet förskräckes.

Semester på cykel är också bra.

Fröken *Edit Lindblom* i Kvinnliga Kontorföreningen bekänner, att hon skulle vilja resa långt långt bort. Helst till Amerika eller åtminstone till England och Skottland. Där skulle hon inte bo på pensionat eller hotell och göra bilturer för att se på sevärdheterna. Nej, hon skulle vilja gå till fots genom de vackra trakterna eller cykla, ligga i bondgårdarna eller gästgivargårdarna och sedan fortsätta vidare. Gå tre mil om dagen. Man lär känna både naturen och människorna mycket bättre då. Under en sådan resa skulle fröken *Lindblom* också studera det som hör till hennes fack, föreningslivet i England och Amerika. Men... det är ovisst när dessa önskningar kunna förverkligas.

För närvarande tillbringar fröken *Lindblom* sina semestrar med fotvandringar och cykelturer inom Sverige. En semester gick hon inalles trettio mil.

— Man går in och pratar med folket i stugorna — berättar hon — lär känna traktens historia och människorna som bo där och har på det hela taget den bästa tänkbara behållning av sin färd. Man gör sig oberoende av båtar, tåg och mattider, men får nya friska intryck och — vad som inte heller är att förakta, lever billigare än vad som skulle vara möjligt, i fall man ordnade semestern

I Stora Råby kyrka sammanvigdes lördagen den 2 juni docenten vid Lunds universitet *Sture Bolin* och fröken *Sonja Kallenberg*, dotter till professor *Ernst Kallenberg* och hans maka, född *Silfwer-swärd*. (Atelier Lindgren, Lund, foto.)

på ett annat sätt. Det är alltså i mitt tycke... nästan idealsemestern.

Far bort på hösten!

— Inom mitt yrke har man ingen semester, säger arkitekten *Hakon Ahlberg*. Min semester består i att jag far bil till mitt sommar-nöje.

Idealsemestern föreställer jag mig bör bestå i att man först och främst förlägger den till hösten, då det är riktigt ruskigt och ogästvänligt här hemma. Då far man bort från hela härligheten till ett land med trevligare klimat.

Ernst Ahlgren.

(Forts. fr. sid. 664.)

nas dagliga liv och föremål för oförtjänt tillgivenhet." Så lyder ett brottstycke ur ett av de första brev hon skrev till *Lundegård*. Där står också om sjukdomstiden, då hon låg och väntade på döden, denna sjukdomstid, under vilken hennes ande mognade och de litterära krafterna inom henne stärktes av den tvungna överksamheten. *Victoria Benedictsson* led av en benåkomma, som långa tider tvingade henne att använda kryckor.

"Det är en skymf att älskas bara därför att man är kvinna och icke för sitt eget jags skull." Så står det på ett ställe i stora boken. Förhållandet mellan man och kvinna är ett av de problem *Ernst Ahlgren* grubblade mest över och som hon ivrigt utbreder sig om med sin vän *Lundegård*, eftersom han var kvinnosaksvänlig. Om det nu skall användas en etikett, vilket hon för sin del avskydde. I sitt eget liv hade hon kämpat för en inre utveckling, som de närmaste icke förstodo. Hennes äktenskap var från första stunden dömt till misslyckande. Därför sökte hon en lösning för andra och fann den: i friheten, mindre tvång, större livsgemenskap makarna emellan, det var det *Ibsenska* krävet, och hon hade i sitt liv belägg på att det hade fog för sig.

"Jag ville visa dig, skriver hon till sin vän *Lundegård*, vad en kvinnlig kamrat kan vara värd och på så sätt visa dig, av vilken vikt kvinnofrågan är. Du hade ju den på ditt program och vill strida för vår likställighet med er. Men du skulle gjort det så, som man strider för en teori — med abstraktionens vapen. Nu måste det bli annat. Nu skall det komma liv och kraft i framställningen, ty nu vet du, att du icke byggt på ett uppkonstruerat system utan på livet självt. — Det är detta jag velat giva dig: vissheten att först då de två (mannen och kvinnan) gå upp i samma strävan, skall arbetet bli så fullfärdigt som naturen ville, att först då utvecklar själslivet alla möjligheter."

Hon ville, att kamraten skulle finna icke ett eko "men en självständigt utvecklad personlighet, som vid anslaget ger samma ton."

Ernst Ahlgren talade många goda och kloka ord till sin vän om det förvända i att kvinnornas moralitet skulle vaktas, att de icke skulle uppfostras till frihet under ansvar. Det mesta av vad hon sagt är sådant, som nu blivit allmän egendom. Det är lustigt att höra när hon bekänner sin fasa för skrivande damer. Den kommer fram, då *Esselde* bjudit henne till *Stockholm* att införas i de litterära kretsarna där. *Ernst Ahlgren* är rädd både för stämpeln litterär och kvinnosaksvänlig. Hon vill stå fri och självständig. Och så tror hon inte riktigt på kulturkvinnorna av *Esseldes* typ. Hon anser, att de ha en trosartikel hon själv skulle avsvärja genast, om den förelades henne; hon kallar den deras tro på kvinnans könlöshet. Dessa kvinnor vilja inte erkänna,

att det finns en natursida hos dem. Den bemantlas under ordet "kärlek", säger hon. För en sund realist som hon anser sig själv vara, är detta motbudande, smakar av förkonstling, hon som älskar livet.

Denna volym slutar med förberedelserna till *Stockholmsbesöket*. Som man vet avlopp det icke utan konflikter mellan de två djupt väsensskilda personligheterna *Ernst Ahlgren* och *Esselde*.

ELISABETH KREY-LANGE.

Kan kvinnan inte tänka?

(Forts. fr. sid. 665.)

annans känslor och ständigt tro att de åkt in på hemliga spår, där ett spionage är berättigt.

Så mycket hade fru B. aldrig talat. Uppriktigt sagt hade vi alla trott att hon aldrig haft en tanke i sitt huvud. Men trots att hon yttrade sig så klokt och till och med med en dragning åt spiritualitet, så uppstod en generande tystnad. De blickar med tydlig adress till hennes make, som åtföljde orden, visade vart hon syftade.

— Nå då så, sade kamrern, är ju herrskapet ense.

Men det skulle han inte sagt. Ty han fick genast svar på tal.

— Man skall inte yttra sig mot sitt bättre vetande. Eller snarare mot sin egen natur. Ty det finns ingen så svartsjuk människa som *Axel* i hela världen.

— Det har väl ingenting att göra med den här diskussionen, sade herr B. ivrigt.

Fru B. blev tuppriod.

— Har det inte att göra med den här diskussionen. Jag förstår inte vad du menar —

— Man kan ju ha principiellt en åsikt, trots att man inte kan kuva sina egna känslor, sade den olycklige herr B.

— Då är man inte ärlig, sade fru B. definitivt. Man är en inkonsekvent, en opålitlig människa.

Alla sökte efter nytt samtalsämne.

Bristen på möjlighet för kvinnan att i diskussioner "förbli objektiv", som det heter, skylles vanligen just på hennes subjektivitet. Men i sådana fall som detta är det ju inte

I *Caroli kyrka* i *Borås* sammanvigdes nyligen köpmannen *Sven H. Melander* och fröken *Gerda Erikson*, dotter till framlidne direktören *Otto Erikson* och hans efterlämnade maka, född *Gustafsson*. (Hall, *Borås*, foto.)

Våra sportande damer

måste ägna en särskilt omsorgsfull vård åt ansikte, hals och armar för att trots inverkan av väder och vind kunna bevara den mattvita hy och varma teint, som är ett oefftergivligt villkor för charme och skönhet. Med

FARÉNA-CRÈME

som är sällsynt välgörande för hyn, är detta den enklaste sak i världen, ty Faréna är en skönhetscrème av rang — den behagligaste, som finnes.

Gahns
Upsala
Kungl. Hovleverantör

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

SVENSKA ELDBEGÄNGELSE FÖRENINGENS BYRÅ

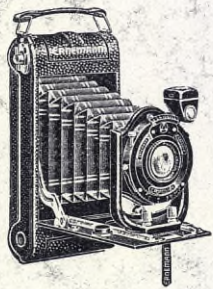
Norrholmstorg 2 A, 2 tr., Stockholm.
Öppen 10—1, 2—4, lörd.- o. helgdagsaftnar 10—2.
Eldbegängelser — Begravningsförsäkring — Medlemsanmälningar — Urnor
Kolumbarienischer fr. 150 Kr.

Alla, som höra dåligt,

kunna höra klart och tydligt. LITTLE GEM är nutidens bästa hörapparat. Den är minst, kraftigast och billigast. Guldmedalj på världsutställningen 1915. Bäres utan huvudband. Begär prospekt. Generalagentur för Skandinavien: ERIK HÖYE, Skovvn. 26, Oslo.
Agenter, gärna lomhörda, sökes överallt.

Sommarens glada dagar

med sol och ljus rinna fort förbi.

Men minnet av dem lever friskt, om Ni har en samling lyckade amatörfotografier.

Därför: Ingen verklig semester, resa eller utflykt utan en god kamera som sällskap.

Vår över hela landet välkända specialaffär erbjuder Eder det största urvalet av förträffliga kameror i alla prislägen, och vårt moderna laboratorium garanterar Eder bästa möjliga resultat av Edra tagningar.

På begäran sända vi Eder gratis vår stora rikt illustr. Priskurant I (över 300 sidor).

FORSNERS A.-B.

Klarabergsgatan 44 Stockholm
Import-, engros- och detaljaffär i fotografiska artiklar.
FILIAL: Storgatan 8 ÖREBRO

fråga om subjektivitet och objektivitet. Det ligger på ett annat plan. Subjektiv är den person som ser med sin älskades ögon och bedömer med hans förstånd. Subjektiv är den person som till den grad blivit trolldad av en stad eller människa, att han eller hon inte kan bedöma den opartiskt.

Nej, här är inte kvinnans subjektivitet som gör att diskussionerna falla till marken. Det är hennes brist på förmåga att tänka spekulativt.

Ty hon har inte förmåga att tänka spekulativt, och det är ännu den största lucka i hennes umgängesvana såväl som i hennes medverkarskap inom det sociala livet. Hon kan inte tänka som hon spelar piano, som hon broderar, som hon lagar mat, — utan att blanda in sig själv i sitt förhållande. Hon kan inte ställa sig på sidan om sitt eget tänkande, manövrera det som hon manövrerar grytsleven och bedöma det med samma opartiskhet som när hon smakar på soppan, tänkandet är för henne icke en process som är lösgjord, som lever för sig själv och kan nära sig själv. Kvinnans tanke är fastlåst vid de förhandenvarande omständigheterna och ännu mer vid de förhandenvarande personerna. Utan att behöva vara varken subjektiv eller egocentrisk, återför hon alltid omedelbart alla tankeexperiment till de erfarenhetsfaktorer hon själv har på hand. Vi bilda ju oss alla våra åsikter på grund av erfarenhet, men det typiska för kvinnan är, att denna erfarenhet en gång gjord, hon icke förmår lösgöra den från dessa sina erfarenhetsfaktorer utan flätar dem in med sina färdiga åsikter intimt som två korsade händer.

Det sägs alltid att kvinnan "känslotänker" som det med ett ganska motbjudande ord uttryckes. Det vill säga att hon tänker med hjärtat. Men det är väl inte det största felet att tänka med hjärtat. Om hon bara gjorde det, skulle man vilja utropa. Ty hjärtat är säkerligen inte den sämsta och minst logiska tankemotorn och säkerligen kommer man med hjärtetänkandet vida längre än med att alltid taga all sin kunskap ur hjärnan.

Nej, kvinnans fel är inte att hon tänker med hjärtat, det är just det att hon tänker med hjärnan, utan att veta eller ha lärt sig huru detta tänkande går till?

Den största lucka i kvinnans utveckling och bildning är denna brist på spekulativt tänkande. Det är den punkten som borde uppmärksammas vida mer än man gjort det redan vid flickornas uppfostran. Det är svårt, invänder säkert mängden. Och säkerligen är det svårt. Ty därtill kräves klar hjärna, god vilja, och framför allt annat, att hon lär sig att icke oavbrutet hänföra allt som händer och sker till sitt eget liv, sin egen familj, sin egen make, sitt eget lilla centrum i världsallet. Men just allt detta har hon ju genom århundradens århundraden uteslutande och ensamt uppfostrats att göra.

ALMA SÖDERHJELM.

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: .... kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402
Verkställande direktören
Norr 4304

Expeditionen: .... kl. 9—5
Norr 1602 — Norr 6147
Annonsskontoret: Norr 6147
Annonsschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t.
Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga platser och platssökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A. Praktupplagan	Uppl. B. Vanl. upplagan
Helt år ..... 17:—	Helt år ..... 15:—
Halvt år ..... 9:—	Halvt år ..... 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Brunkebergstorg 24

Göteborg Malmö

BERGS
AKTIEBOLAGS
NORRKÖPING

BOMULLSVÄVNADER

HÖGSTA KVALITET

LÄTTSYDDA

SLITSTARKA

till salu hos varje välsorterad
vävnadshandlare

Trotte Theodor
väckes på bestämd tid
om han har ett

Viking-Väckarur
HOS URMAKARE.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Rekvirera

Lucks

"REKLAM-ASK"

med utsökt

Choklad & Konfekt

väg. 1/8 kg.

endast Kr. 2.— st.

Expedieras till landsorten
mot postförskott.

PERCY E LUCK & Co.

STOCKHOLM.

Divinia
PARFYM

M.Zadig

M. ZADIG - MALMÖ

H. M. Konungens Hovlev.

Nederlag i Stockholm: Brunkebergsg. 4.

„ i Göteborg: Chalmersgat. 20.

Begär alltid Vitrum's tillverkningar

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmalt, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals
Laboratorium, Stockholm.

Samtliga preparat finnas på alla apotek.

FOTVÅRD!

De av Prof. Med. Doktor M. Ramström, Upsala, ordinerade **Nogibol-Fotsalt** och **Boreol-Svett- och Fotströpulver** komplettera varandra, när Ni önska goda, starka o. hygieniska fötter, utan värk o. ömhet. Nogibol å kr. 1.50 o. 2.50 med gratis Nogibol-Liktornsplåster. Boreol å kr. 1.50 pr ströburk. Säljes i apotek drog- och lanthandl. **TEKNISKA FABRIKEN BORE,** Stockholm.

ÖVERFLÖDIGT
HÅR

1. Påstryk Veet —
2. Dröj några minuter —
3. Skölj bort det — och ...
4. Håret är forsvunnet.

Rakknivar och vanliga hårbottagningsmedel avlägsna håret endast *ovan* hudytan. Veet förtår håret *under* densamma. Veet, en parfymerad sammetslen creme, tinnes i tuber, färdig för ögonblickligt bruk. Stryk bara på den, dröj några minuter samt skölj av den och håret är borta som genom ett under. Veet stimulerar icke hårets tillväxt. Lämna huden mjuk slät och vit. Tillfredsställande resultat garanteras eller pengarna återbetalas. Begagnas av tusentals personer. Veet kostar kr. 1:75 och kr. 3:25 per tub. Att tillgå hos alla hårfrisörkor, parfymaffärer, kemikaliehandlare, apotek etc. Generalagenter: Eneqvist, Holme & Co. A.-B., Vasagatan 15-17, Stockholm.

Damernas diskussionsklubb.

Säg farbror!

"En som ej vill vara gammal", får detta råd av Ebon:

Bed den unge mannen säga tant i stället för moster. Tant låter både ungdomligare och trevligare. Men naturligtvis vore det mycket lämpligare efter vår tids bruk att han sade namnet till Er. Ni kan skämta litet med honom för att få honom till att säga namnet. Säg konsekvent "farbror" till honom var gång han säger "moster". Ni skall få se att det gör slag i saken. Ett gott skämt förstår han nog. Och rättar sig därefter.

Ebon.

En sommarsaga.

(Forts. fr. sid. 667.)

dade dem. Då stod Brita skälvande och såg på den andra, hela hennes fjortonåriga varelse var ännu som upplöst i skrämnel. — Så gräsligt, så rysligt! sade hon. Ulla, Ulla, att vi skulle komma dit! —

Ulla lade cykeln ned på gräset vid vägkan- ten, hon satt med knogarna borrhade in mot ögonen och kände ångesten under bröstet.

Brita begynte tala, så lågt som om hon ännu fruktat sitt eget strömmande skrik utur skogen: — Säg du — vet du vem det var? —

— Ja. — Det är Vandrings-Malena. Hon har gått omkring här i många år. — Hon har inte varit riktigt klok. — Men inte alldeles tokig heller — hon har gått här så länge jag minns.

Brita började ånyo: — Jag undrar, hur länge — hon ryckte tillbaka emot tanken och teg.

Lilla Ulla förstod: — Jag vet inte — — De blevo tysta med tankarne rusande tillbaka igen mot synen ur den tysta kvällsskogen. Ulla reste sig. — Vi måste gå nu! sade hon beklämt, och tysta tätt intill varandra gingo de uppåt vägen. De sågo uppifrån krönet av backen Länneruds gård i ringen av lindhåcken som en sydd tavla inom sin krans. Lilla Ulla mötte anblicken av gården med lättnad, där den låg nedanför henne med allting hemvant ljus och levande. Svalorna sköto i stickande flykt runtom tegeltaket, och flaggan de hissade i morse slakade från stängen, det röda dammolnet efter Trädgårds-Eriks kratta flöt ut över gårdsplanen i solen. De gingo ned genom allén, där stararne visslade i almarne. Plötsligt sade Brita: — Ulla, skall du säga det?

— Ja visst, jag skall tala om det genast. Så att de kunna skicka ut folk —

Men Brita grep henne ånyo om handleden, så att hon nästan gjorde henne illa: — Nej. Säg det inte, Ulla! Det vore bäst, om vi inte sa det till någon! Du förstår, det är ingen som vet hur hon har dött, det blir någon undersökning vid tinget; det blir det alltid när någon dör så där, vi skulle köras fram och få förklara och berätta vid tinget — så hemskt obehagligt bland massor av människor där — ohyggligt — du kan väl tänka — hon ryste till och rösten blev sträng, bestämmande: — Vi måste låta någon annan finna henne!

Lilla Ulla lyfte ansiktet upp emot henne med skrämnda ögon, det kom något lömskt och styggt emot henne i detta, beklämningen sköt åter emot henne. Hon blev ond på Brita som om hon velat tvinga henne in i något oerhört, ett brott. — Ja, men vi måste då tala om det — du kan väl förstå, Brita, det är ju alldeles tvunget.

— Nej, det kan jag inte förstå alls! sade Brita. Hon blev het och ond och glömde av tystnaden som hade varit om dem:

Herre Gud, barn, vad gör det dej — och

DEMEVER

Ett målat ansikte är avskyvärt.

därför att ett överdrivet användande av smink ger sken av nödvändigheten att dölja en del oegentligheter i huden.

Överallt varest fashionabla kvinnor samlas märker man tydligt att sminkning är demodé. Rouge kanske fortfarande brukas, men dess användning är aldrig iögonfallande. Puder må skydda huden men pudret får ej synas. För att en hy skall vara vacker måste den vara naturligt vacker, så klar, fin och mjuk, att intet behov föreligger att dölja dess yta under ett lager av kosmetiska medel. Om Ni endast håller Eder hy frisk så blir den vacker. Ni måste noggrant rengöra den för att hålla porerna fria

och aktiva. Ni måste stärka den för att stimulera cirkulationen, som gör den klar och frisk och Ni måste giva vävnaderna näring för att göra huden mjuk och fyllig och utan linjer. Miss Arden har sammansatt Cleansing Cream, Ardena Skin Tonic och Orange Skin Food för att fylla dessa för huden så viktiga behov. Om Ni använder dessa preparat hemma varje morgon och kväll i enlighet med Elizabeth Ardens metod, behövas icke några artificiella medel för att göra Eder hy fräsch och ungdomlig.

Elizabeth Arden rekommenderar dessa preparat för hudens vård i hemmet:

Purgerande Crème (Cleansing Cream). En lätt, ren crème, som smälter av ansiktsvärmen, tränger ned i porerna, där den upplöser och avlägsnar alla de orenheter, som annars försaka pormaskar och skrovlighet. Uppmjukar och utjämnar huden, samt gör den jämn och mottaglig. Användes varje morgon och kväll såsom ett första steg i behandlingen av ansikte och hals. Kr. 4.50, 8.—.

Ardena Hudstärkningsmedel (Ardena Skin Tonic). Stärker, ger fasthet åt samt återskänker huden dess vithet. Ett mildt blekande och sammandragande preparat att användas samtidigt med och efter Cleansing Cream för att stimulera cirkulationen samt göra huden klar och ren. Kr. 4.—, 9.—.

Orange Hudnäringsmedel (Orange Skin Food). Utbred denna mjuka närande crème rikligt över ansikte och hals varje morgon och kväll. Den utjämnar rynkor och giver huden en jämn yta och ett välvärdat utseende. Utmärkt för ett smalt, färat eller åldrat ansikte samt som ett medel att förebygga färor och hudens förvisnande. Kr. 4.50, 7.—.

Crème mot rynkor (Anti-Wrinkle Cream). En närande och sammandragande crème. Dess mjuka fyllighet beror på att ägg använts vid tillverkningen. Den utfyller fina rynkor och giver huden en jämn och fast yta. Utmärkt för en eftermiddagsbehandling i hemmet. Kr. 4.50.

Elizabeth Ardens Venetianska toilettpreparat försäljas hos:

STOCKHOLM

A.-B. Nordiska Kompaniet

GÖTEBORG

Parfumerie Olivia Pihlström
Grand Hotel

MALMÖ

Lejonets Parfymeri

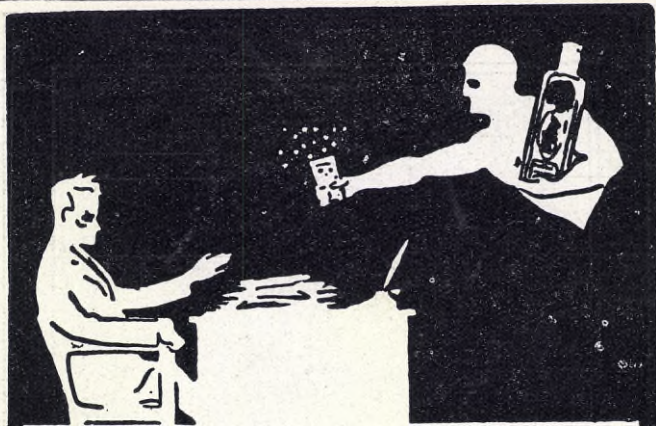
ELIZABETH ARDEN

NEW YORK, 673 FIFTH AVENUE

LONDON W 1, 25 Old Bond Street
BIARRITZ, 2 rue Gambetta

PARIS, 2 rue de la Paix
CANNES, 3 Galeries Feuries

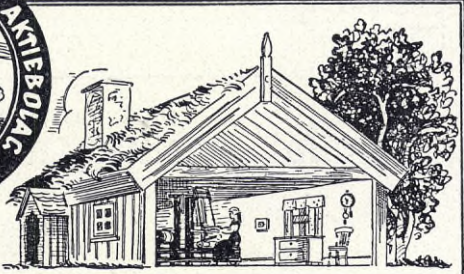
(Eftertryck förbjudes)

Dåsighet och Olust

Är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter som måste rensas bort. *Fruksalt-Samarin* renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdriver den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna. *Fruksalt-Samarin* utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka *Fruksalt-Samarin*. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek hos Drog- och Färghandlare m. fl.

CEDERROTHS TEKN. FABRIK - STOCKHOLM

Behåll i minne: begär Marks linne!

Bästa linnet nu som förr

kommer från Kungsäter, Marks härad. Modern storindustri har framväxat ur den uråldriga hemvävningen, men varan är alljämt marknadens främsta. Marks linnevaror äro klistefria, och behålla därför efter tvätt samma fasthet och förmåna utseende.

MARKS

HANDDUKAR och DUKTYGER.

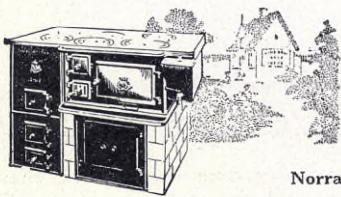
MARKS LINNEMANUFABRIK AKTIEBOLAG, KUNGSÅTER

Egnahemsbyggare.

Egnahemsvillor och mindre lägenheter kunna nu på billigt sätt ordna sin centraluppvärmning genom att anskaffa

Norrahammars S. V.-Panna.

Enkel — Billig — Effektiv.
Kombineras med en Norrahammars spis.

Pris:
S. V. 12 för lägenhet upp till 4 rum o. kök Kr. 80:—
S. V. 11 för lägenhet om 1 rum och kök Kr. 70:—
Säljes genom varje välsorterad järnhandlare.
Begär prosp. å S. V.-pannan.

Norrahammars Bruk, Norrahammar.

Lithinés du Dr. Gustin

rekommenderas av läkare såsom ett förträffligt hälsovatten, att motarbeta äggvita, socker, gikt, reumatism, njur-, lever-, mag- och tarmsjukdomar samt övriga ämnesomsättningsrubbnings- och korpulens. Att dagligen dricka Lithinés till måltiderna i stället för mjölk eller maltdrycker, är en naturlig angenäm och utmärkt *armagringskur* (c:a 2 kg. pr mån.). Lithinés är en välsmakande dryck, som tillika utgör en betydande inbesparing i hushållsutgifterna. Erhålles endast å apotek, pris kr. 2:75 för 12 lit. paket.

23 öre pr liter.

ARTI HEMFÄRGER

äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

hennes — har hon legat där så länge — så om det går ett par dar till — — Ulla, hör du, jag vill inte bli dragen in i det här, jag förbjuder dig att säga ett ord om det till någon människa — vill du resa till tinget och berätta och bli begäpad av hela bruket —

— Men om ingen finner henne —

— Klart de finna henne! Arbetarne från kvarnbygget om inte annat. I morn eller i övermorn —

— De stodo vid grinden, och barnen och hundarne kommo över gårdsplanen rusande ut emot dem. Då voro Britas ögon borrhade överlägsna och stränga in mot lilla Ullas: — Kom ihåg, du vågar inte att säga det! Lova!

Lilla Ulla sade lågt: — Ja. Men hon gick med nedböjt huvud in bland småsyskonen.

Kvällsbordet stod dukat inne i matsalen. Där var ett stim och relaterande av alla somrardagens händelser, kusinerna voro i en klunga omkring Brita, de voro både äldre och yngre än hon, och de beundrade och retade och tjänade och förtalade henne. Ivan den äldste tyckte att hon var stilig. Han var nyss bliven skökadett, och Brita smålog helst mot honom. De berättade nu skolhistorier från den gamla gångna terminen, och Brita kom in i sitt käcka lynne — ett virvlande av skratt och ystra rörelser med händerna.

Ulla satt och såg på henne: — Hon har glömt det! tänkte hon, hon har alldeles glömt det. Hon tyckte, att minnet stod hemskare för henne, emedan hon blev liksom ensam om att se det.

Hon blev ropad upp på barnkammaren, där småsyskonen höllo på att lägga sig. Däruppe i barnkammaren brann hänglampan över de tre vita sängarna, och där var kuddkrig och rop och skrik tvärs över rummet. Hon fick en lång kvällssyssla däruppe. Barnbytingarne voro i skrattagen och somnade sent, det gamla uret uppe i tornhuven slog tio dunkande slag, när hon gick ned. Nere i hennes eget lilla vita rum, där månljuset flöt in från gården, låg Brita redan. Hon hade två brinnande ljus bredvid sig på bordet och låg och slog i böcker, hon blev synbart belåten, när Ulla kom in och begynte genast tala i ett, om sommar-gästerna nere vid Stationen, och Ivan och om morgondagens gäster, hon pratade i en ström, men orden flöto liksom fram över en dold förskräckelse — att den andra skulle hinna vindla in några frågor, komma med ord, som alls icke fingo finnas. — Men tio minuter därefter sov hon.

Lilla Ulla låg i sin smala vita säng och såg ut i rummet. Fönstret stod öppet, och med kvällskylan fläktade gardinen svagt för luftdraget. Gårdsplanen utanför låg vid och öppen och underligt levande i det skymmande sommarnattsljuset, och lönnarnes skuggor gled över sanden som vakande andar. Minnet som ingenting kunde kuva var åter över henne. Inne i det lilla vita rummet flög det över henne som svarta läderlappsvingar, det kom rakt ut ur en rund och öppen plats i skogen, där skyttade ett vitt ansikte nere i djupet av gräset, där gick ut en blick som inte längre var någon blick. — Det som stod stilla och slutat leva —

Då satt hon upprätt i sängen med händerna kramande om varandra, all den nu ensamma och inestängda ångesten bröt ut över henne — — — Hon såg Britas ljusa profil avtecknad mot kudden, och hon öppnade läpparne till ett rop, men slöt dem åter. Hon tänkte numer på Brita i ett klarlagt förakt. Så som hon lätt och fejt kastat undan det hemska och glömt det. — Glömt det. — En människa låg död ute i skogen här nära dem utan att vara begraven eller skyddad, ingen visste något om hur hennes fattiga levnad hade slutat, människor gingo ute på vägen, därinne låg hon gömd i det kalla gräset — (Forts. nästa sida.)

DEN VÄRLDSBERÖMDA

MEY-KRAGEN

Varje förständig husmoder ser till att herrarna i hemmet använder den förmästa kragen.

MEY-KRAGEN

fyller de allra högsta anspråk, dessutom bortfaller alla kostnader och besvär med tvätt och strykning.

Broschyr på begäran gratis och franco. 2:ne provkragar mot 60 öre i frimärken. — Prova Mey-Kragen och kragfrågan är löst för all framtid. Aterförsäljare antagas på alla platser där vi ej äro representerade.

Pris pr duss. Kr. 3:— för de dubbelvikta och Kr. 2:75 för de enkla. 35 olika modeller.

Till landsorten 3 duss. franco.

MEY'S STÄRKKRAGAR,

G:la Brogatan 32, Stockholm.

Se noga till att varje krage invändigt är stämplad "Mey & Edlich", endast då äkta.

För mig är Globoid ett livselixir

säger artisten John Lindberg, Stockholm:

Om man påstår, att Globoid är ett läkemedel, är detta för litet sagt. Halva min tid togs förr i anspråk för förkylningssjukdomar och reumatisk värk. Sedan jag för någon tid sedan började med Globoid, har jag icke en dag varit indisponibel av dessa orsaker.

Om jag vid första tecken till indisposition sköljer ned 3 tabletter med ett glas vatten, så är det annars oundvikliga sjukdomsförloppet stoppat, utan att några som hels efterverkningar av obehagligt slag inställa sig — snarare tvärtom. För mig är Globoid ett livselixir och intet av mig känt medel — och jag har försökt många — har ens tillnärmelsevis givit något av alla dessa gynn-samma resultat.

Framställes efter originalreceptet av prof. i Farmakologi vid Uppsala Universitet, E. Louis Backman.

GLOBOID

2 à 3 tabletter ett par gånger dagligen göra underverk.

I askar om 20 tabl. Kr. 1:45
I flaskor „ 40 „ Kr. 2:50

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Verkligt Hygienisk dambinda Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av Göteborgs Kem.-Tekn. Fabr., Göteborg Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vitvaruaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm & Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

En sommarsaga.

(Forts. fr. föreg. sida.)

där stod endast skogens stillhet runt om, fåglar och djur kommo strykande till den öppna runda platsen om natten. —

Lilla Ulla lyfte armarna med fingrarna kalla, knäppta i varandra.

— Malena! sade hon högt så att ordet liksom steg fram och stannade stilla mitt inne i rummet. Malena — stackars lilla! — Där kom strykande emot henne en fläkt av allt livets medlidande, den trängde undan skrällen, spökrädslan inom henne, och plötsligt satt hon med tårarna stående stilla upp i ögonen. För Vandrings-Malena, för den ensamma döda. — Underligt vackert och sagolikt blev henne det hemska. I Guldsbogen sov Vandrings-Malena och livets stora lidande, som släpat sig bredvid henne på landsvägarna genom åren, kunde inte mer finna henne. För henne sjöng talrasten ur dal-djupet och solen lyste på tallarna. Och där stod hundkäx och blommade med vita blommor. — Men de måste bära bort henne till en grav — de måste få henne lagd ned i Guds kyrkogård — var dag som gick som nu var en orätt mot henne. Lilla Ulla såg ut i månlyuset med vidgade ögon: — I morgon! sade hon åter högt med ett löfte i rösten. Plötsligt såg hon genom fönstret en stillastående strimma av ett lampsken ut över gården, det föll ut från broderns rum i flygeln. Då sprang hon upp ur sängen och fick kläderna kastade över sig, ljudlöst smög hon förbi Britas säng fram till fönstret. Hon satt i fönsterkarmen, och hennes hjärta slog mot tystnaden och det vita och tomma ljuset över gården, men beslutsamt lyfte hon armarna och gled från fönsterlisten ned till marken.

Dörren till flygelbyggnaden stod oläst, och hon kom besinningslöst infallande i broderns rum. Han satt nedhukad tätt under lampan på byrån och gjorde rent ett gammalt gevär, han stirrade vresigt upp emot henne: — Ulla! Vad i himmelens tider —

Hon kom ända fram till lampan, det gula ljuset gav trygghet, hon stod alldeles bredvid honom och slöt händerna med fingerspetsarna tillsammans om lampkupan, och med huvudet lyftat över ljuskenet såg hon rakt in i hans ansikte: — Ivan. Vandrings-Malena ligger död ute i skogen på vägen in till Benåsen.

En dröm.

som varar hela livet är ett

Paradis Duntäcke
Elegant, lätt, smidigt, vackert. Det enda Duntäcket i marknaden, som är duntätt
J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG. Grundad 1881.
Fjäderrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik
Erhållas i varje välortad möbel- och sängklädersaffär.

Å 11 a.

Han var sexton år och en stor och sansad pojke, men han sprang upp och skrek: — Människobarn! Vad säger du!

Hon var andfädd ännu, berättade ansträngt, hastigt alltsammans. Hon fick en trygghet av att han stod där mitt emot henne och hörde allt detta som hon icke kunnat taga sig igenom ensam.

Han hade lagt ned geväret och stod och såg på henne strängt — besinningsfullt sansad efter det förflugna förskräckelseropet, omåttligt manlig: — Varför har du inte talat om det genast?

— Brita ville inte, hon förbjöd mig säga det, hon trodde att vi skulle komma på något förhör vid tinget inför allihop där, hon tyckte det var så obehagligt alltsammans. Hon ville, att vi skulle låta någon annan hitta henne.

Han tänkte ett ögonblick medlande med sig själv, svarade rättvist: — Det är likt Brita. Hon kunde ha låtit för sin del Malena ligga obegraven i all tid. Ulla såg hastigt upp på honom, hans läpp hade en litet elak krökning. Hon förstod att nu skulle han hjälpa henne.

— Hon tyckte det var så obehagligt att ha något att göra med det, sade hon stilla överseende som gentemot en svagare, som man egentligen inte kan fordra något av. Hur ska vi göra nu,

Ivan? — Där smög sig in en liten tillfredsställd stolthet i detta vi.

Han funderade ett ögonblick. — Då får det väl bli jag som finner henne, sade han plötsligt beslutsamt, jag skall gå ut och jaga tidigt i morgon, så skall jag säga till sedan, att jag har sett henne ligga död därinne. Lilla Ulla lät händerna glida bort från lampkupan och såg upp på honom beundrande. Han var modig och klok, hon blev barnsligt tacksam för att han ville ställa sig själv i hennes ställe, hennes hjärta var så lättad, att hon måste säga honom det:

— Jag har varit så ängslig, vet du, jag tyckte, det var så förfärligt att hon skulle bli liggande därute, och ingen visste om det mer än jag — för Brita hon skulle ju glömma av det med samma — det — det var ju så orätt.

Han svarade inte, ty han var sexton år och en blaserad sjökadett, och han kunde ju inte tillåtas bli sentimental. — Du måste gå in och lägga dig nu, Ulla! sade han strängt. Klockan är tolv!

Hon stod stilla där hon stod, blicken sögs skrämt ut mot den vita gårdsplanen med stillheten och skuggorna. — Då förstod han att hon ännu var en liten flicka med dagens hemska minne omfladdrat av spöktankar, och med

ett beskyddande leende tog han henne som en barnunge vid handen

och gick med henne upp till byggnaden.

Enastående medel för Avmagring

Nya tacksamhetskrivelser inkomma ständigt.

Jag tackar Eder för det första glas; genom att taga 38 st. tabletter precis enligt bruksanvisningen har jag nämligen minskat 2 kg. och 210 gr., vilket ju är ett lysande resultat.
Fröken A. H. R.

Rekvirerar härmed ett glas Facil-pastiller, då de verka förträffligt. Tackande Eder på förhand tecknar högaktingsfullt
A. C.

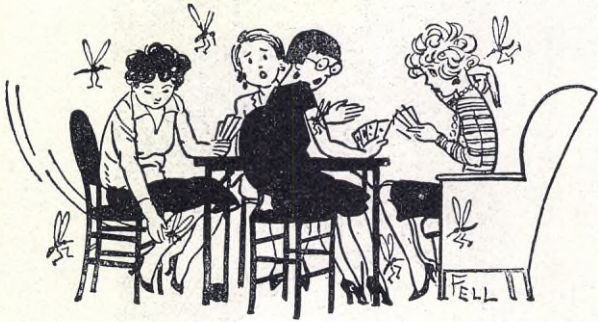
Tack för de Facil-pastiller, som jag fått. Jag är 18 år och vägde 74 kilo, men genom fortsatt användning av Edra pastiller (jag har använt 2 glas med 100) har jag minskat 10 kg. och 180 gr., så att jag nu är nästan lika slank som andra flickor. Min bästa rekommendation. Ni torde godhetsfullt omg. sända mig ytterligare 50 Facil-pastiller.
Fröken E. A.

Är mycket belåten med Facil-pastillerna. Har minskat åtskilligt den tid jag använt dessa. Önskar ej få namnet under, endast P. K., inget annat.

Rekvirerar härmed 2 glas Facil-pastiller à 4: — kr. pr. st. till min adress. — Är synnerligen nöjd med resultatet och skriver nu för en väninna samtidigt.
Fru I. J.

FACIL

FACIL-pastillerna fordra ej diet, äro garanterat oskadliga och absolut verksamma. Facil-pastillerna fås på apoteken i glas à 100 st. till kr. 4:—. Beloppet kan även insändas i frimärken till Facil-Depoten, postbox 365, Stockholm 1, som då sänder Eder ett glas portofritt och diskret.
Noggrann bruksanvisning medföljer.

Stick på stick men ingen trick

Mygg — outtröttliga, blodtörstiga, giftiga. Låt ej pina Er längre. Döda dem med FLIT.

Genom besprutning med FLIT befrias hemmet från smittoförande Flugor, från Mygg, vägghyra, Loppor, Kackerlackor och Myror. FLIT når alla springor och vrår där insekterna ha sina bon, förstörande deras ägg.

FLIT dödar Malen och Mallarverna — de egentliga skadegörarna. Det räddar Edra kläder, pälsar och mat-tor. Renligt och lätt att använda. Fläckar icke.

FLIT är resultaten av långvariga strängt vetenskapliga undersökningar och experiment. Det har fullkomligt undanträngt alla äldre insektsutrottningsmedel. Dödande för insekter men ofarligt för människor. Köp FLIT och FLIT-spruta i dag. Saluföres överallt.

Utrotar: FLUGOR MYGG MAL
LOPPOR VÄGGHYRA MYROR

4

Beckers butiker i Stockholm sälja FLIT.

JURIDISKA RÅD.

Mot insändande av 2 kronor i frimärken besvaras under denna rubrik insända juridiska frågor.

Arvsfråga.

Fråga: Tvenne bröder, som äro ogifta och sakna bröstarvingar, hava genom inbördes testamente förordnat, att vad som efterlämnas av den av dem, som först avlider, skall, sedan vissa dispositioner i enlighet med testamentet iakttagits, tillfalla den efterlevande brodern ävensom att, när båda avlidit, den samfälliga förmögenheten skall tillfalla en ideell förening. De nämnda bröderna hava flera syskon samt även syskonbarn, vilkas föräldrar äro döda. Nu är den ene testatorn död. Testamentet är i behörig ordning bevakat.

1) Är den delgivning av testamentet, som nu skall äga rum till förmån för den efterlevande brodern och övriga testamentsdispositioner, att anse såsom gällande för det fall, när den nu levande brodern dör, eller skall testamentet änyo delgivas efter hans död? (Och även änyo bevakas?)

2) Kan man för undvikande av sådan eventuell dubbel delgivning uppskjuta delgivningen tills båda testamentsgivarna äro döda?

3) Vem kan man hänvända sig till för delgivning i U. S. A. och i Danmark. Kan generalkonsulatet eller beskickning besvaras för sådant ändamål?

Ideell förening.

Svar: 1) Nej, testamentet bör vid den andres död änyo bevakas och delgivas.

2) Ja, men bör då tillses att testamentet delgives jämväl den först avlidnes närmaste arvingar.

3) Delgivning i utlandet sker genom Utrikesdepartementets försorg.

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

Ful hy.

N:r 38. Jag ber Iduns Skönhetsdoktor ge mig ett gott råd mot grumlig hy. Min hy är ej finmig eller storporig, endast grå-daskig. Därtill lider jag emellanåt av röd näsa.

Sommaren 1928.

Svar: Ett råd, som inte endast är bra utan även angenämt är att varje morgon före frukost äta en apelsin eller ett äpple. Efter en tid blir huden mycket klarare och även näsan mindre röd. Håll sedan i med att på fastande mage

alltid äta en frukt, helst dock apelsin, så länge de finnas att köpa.

Att på aftonen göra huden grundligt ren med varmt vatten och god tvål bör ni ej försumma.

Ovälkommen hårväxt.

N:r 39. Jag såg en gång i Idun ett recept på hur man tar bort generande hårväxt, det är nog ett par år sedan eller kanske mer. Har provat en mängd saker; en del utländska salvor, men de äro skadliga för huden.

Fru Irma 47 år.

Svar: Troligen är det samma recept, som nyligen stod i svaret till frågan 33 2) i n:r 21. Eller också följande medel: 3½ gr. osläckt kalk, 7 gr. kolsyrat natron och 28 gr. svinister. Beredes bäst å apotek. Salvan bredes tjockt över huden och får sitta 8—10 minuter, varefter den skrapas bort med en slö kniv, då håren bruka följa med. Behandlingen upprepas vid behov.

Se f. ö. annonser i Iduns annonsspalter om depilatoriska medel!

För stor byst.

N:r 40. Fru Skönhetsdoktor. Vore så tacksam om jag kunde få ett råd hur jag möjligen skall förfara med mina bröst som äro så stora och liksom svällda i förhållande till min annars lilla kropp. Jag har försökt med saltvattenomslag som jag såg i Idun för litet sedan, men utan resultat. Kanske behandlade jag dem fel. Är det skadligt med blyvattenomslag? Jag riktigt lider av detta särskilt nu i värmen enär jag alltid får ha hårt åtsittande brösthållare för att kunna ha tunna kläder. Det ena bröstet är också avsevärt större än det andra. Om utrymme och tiden det medgiver vore jag så innerligt tacksam för ett gott råd. Är fullkomligt frisk men ej alls fet för övrigt.

Ung fru.

Svar: Omslag med saltvatten hjälpa nog i längden och äro åtminstone ofarliga. Något annat vågar man ej försöka på ett så ömtåligt parti. — Eftersom ni annars är liten i kroppen, tyder era stora och svällda bröst på något som ej är normalt, varför jag råder er att vända er till läkare.

Ni bör vara noga med dieten. Undvik sötsaker, söta bakverk och annat fettbildande.

Fru Skönhetsdoktorn.

NYTT och NYTTIGT

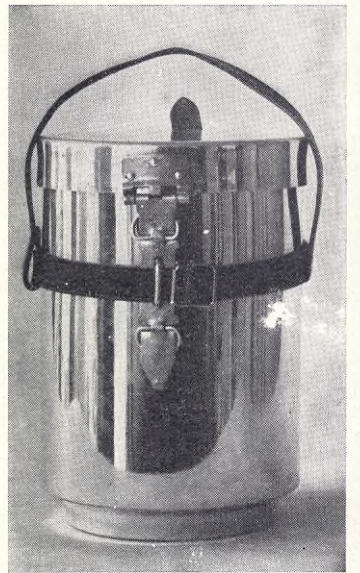
Under denna rubrik införes notiser från olika verksamhetsområden och publiceras nyheter från varumarknaden i redaktionellt urval. Firmanamnen fås i brevsvar mot porto. Meddelanden om händelser på kvinnliga verksamhetsfält mottages gärna från våra läsarinor.

Sverige har blivit representerat av två kvinnor i fredskommissioner, som tillsatts vid en universell fredskongress i Warschau nyligen. Fröken Mathilda Widegren, Stockholm, invaldes jämte borgmästare Carl Lindhagen i kommissionen för fredspolitiska frågor och fröken Anna T. Nilsson, Malmö, jämte d:r N. A. Nilsson i kommissionen för ekonomiska fredsfrågor.

Förbättrade arbetsförhållanden inom industrien är en fråga, som fångat särskilt kvinnornas intresse och i Sverige har fröken Kerstin Hesselgren inlagt stora förtjänster om denna sak. Hennes insats och kunskaper på området äro även internationellt bekanta och det var därför knappast ägnat att väcka förvåning, då hon valdes till president för den internatio-

nella sammanslutning, som år 1925 bildades med ovannämnda frågor på sitt program. Just nu pågår föreningens kongress i Cambridge, varunder fröken Hesselgren kommer att tala över ämnet "Allmänna opinionen och förhållandena inom industrien."

*

För sommarutflykterna i det gröna är ovan avbildade kombination av aluminium synnerligen praktisk. Inne i cylindern rymmes stekpanna och kastruller samt kaffepanna. Även primusköket får plats. Vad vill man mera begära?

?FRÅGOR OCH SVAR!

Kartritning.

Fråga: Vad fordras för att bli karriterska? En intresserad.

Svar: Att genomgå en karritningskurs. Sådana kurser givas på 2 å 3 månader vid Generalstabens Litografiska Anstalt samt hos enskilda undervisare.

Yrkesfordringar.

Fråga: Godd Idun. Var god giv mig ett råd, om det i dessa tider kan finnas någo. Jämpligt arbete för en studentska med goda betyg, ingen särskild läggning, men mycket samvetsgrann och ordentlig med trevligt utseende och ett behagligt sätt. Hade funderat på apotek, men det är väl nära nog omöjligt att komma in på den banan? Vad fordras, och hur bör man gå till väga för att kunna tänka härpå? Hur skulle det vara att bli korrespondent? Hur skall man förstädigast utbilda sig här till efter studentexamen utan att gå igenom handelshögskolan?

Skulle t. ex. en vistelse i Spanien kunna medföra några särskilda betingelser?

Gammal Idunpren från Skåne.

Svar: Inträde vid Farmaceutiska Institutet kan först sökas efter vederbörlig tid som elev å apotek. Anställning som elev förmedlas av Farmaceutiska föreningens platsbyrå, Upplandskatan 6. Som det varit överproduktion på området, är elevantalet mycket be-

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning.

Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

SILVO

SILVER POLERMEDEL

För rengöring och polering av Guld, Silver, Nysilver, Aluminium, Tenn etc. etc. ... Lätt och bekväm att använda. Bevarar silvrets skönhet och charm.

Generalagenter:
GUST. F. BRATT & CO. GÖTEBORG

ENSAM

bland putsmedel för skodon står

SOLITAIRE

för skor i alla färger och skinnsorter. Smetfri, billig i användning. I alla färg-, sko- och herrekiperingsaffärer.

Generalagenter för Sverige:

DORCH, BÄCKSIN & Co:s A.-Bol.
GÖTEBORG

AVD.-KONTOR I STOCKHOLM

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de oödligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Infört genom Stockholms Läkareförening

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.

Kursen, 2-årig börjar d. 15 sept. Prosp. på begäran gen. Dr J. Arvedson, adr. Odeng. 1, Sthlm.

Doktor Elin Beckman

har flyttat till Södertelje, Järnagatan 20. Tel. 1250.

Fysikaliska kurmetoder i förening med massage och rörelsebehandling (hetluft enl. Bier).

Professor PATRIK HAGLUND:s

Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.

Sturegatan 62, Stockholm.

R. T. 75025. N. 8301.

För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbningsar

Dr A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut

Kungsgatan 60, Stockholm

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

HOSTOL

OÖVERTRÄFFAD BRÖSTKAREMELL
H. M. DROTNINGENS HOVLIVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

Fråga: Huru skall jag kunna hindra mjölk och gräddor att surna under sommaren, då jag saknar isskåp?

Svar: Använd Hadenon för mjölkkonservering. Säljes i varje välsorterad speceri- och kemikalieaffär. I parti från O. Sundström & Co. A.-B., Göteborg. (Annons.)

Tillika med handelshögskola är det mycket meriterande med språkstudier utomlands. Kan ni förvärva er goda insikter i spanska språket, får ni ju en fördel framför många andra.

Affärer.

Fråga: 1) Är "Allmänna Kreditföreningen", Biblioteksgat. 11, Sthlm, en bank? De annonsera att Sparkasse:kn. betalas 6 %. Måste många andelar lösas innan?

2) Vilken av Sthlms banker betala 5 % å sparkasseräkn. eller 4½ % och räntan lägges 2 ggr. till kapitalet?

3) Om en mor insätter ett mindre kap. åt en t. ex. 12-årig son, äger hon dock fri dispositionsrätt över pengarna hela sin livstid?

4) Gäller ett testamente från mor till barn utan att vara bevittnat eller tingfört?

5) Var skall man vända sig för att sälja en obegagnad Total eldsläckn.-apparat, kostat 130. Säljes för 75 kr.?

Svar: 1) Allm. Kreditföreningen är en bankfirma. Ni behöver bara lösa en andel å 10 kr. för att å sparkasseräkning få återjuta 6 %.

2) Ingen av de större bankerna i Stockholm ge mer än 3,5 % i sparkasseränta. Stockholms stads sparbank och Stockholms läns sparbank ge 4%. Räntan lägges vanligen till kapitalet vid årets början.

Obligationer kan man köpa, som ge både 5 och 6 % med utdelning av räntan 2 gånger om året.

3) Det beror på hur uppgörelsen är. I varje fall är det väl bara räntan, som modern kan disponera över.

4) Såvida ingen opponerar sig gäller det, men ett testamente bör alltid vara bevittnat av minst två personer för att vara giltigt.

5) Enda sättet är att annonsera.

Visitkort och möbelputsning.

Fråga: 1) Vad betyda de olika vikningarna av visitkort?

2) Sänder en dam visitkort till en herre, som förlovat sig (fästmon ej bekant)? Om han annonserar förlovningen genom att sända bådars visitkort, huru förfäres då?

3) Vad kan man med lugn använda till att putsa gammal fin mahogny med? Har försökt en del oannonserade medel men får en hård och blank yta, vilket ej kan vara bra.

4) Med vad kan svart pianino putsas?

Svar: 1) Att vika ett hörn eller en kant av ett visitkort betyder att man personligen avlagt visit.

2) Om damen endast känner den nyförlovade herrn, ej fästmon, sänder hon honom några ord till lyckönskan på sitt visitkort. — Detsamma gäller om båda kontrahenternas kort under liknande omständigheter sändas som kungörelse av förlovningen.

3) Om mahognnyttan ej har fläckar utan endast ser matt eller smutsig ut, gnides den med fotogen eller vaselin, men omedelbart efter gnides den blank med torra mjuka bomullstrasor och sist med sämskskinn.

4) Putsas på samma sätt som ovan (i 3).

Lotter, bok och bärnsten.

Fråga: 1) Vart skall man vända sig för att få lotter till Konstföreningens årslotteri och Handarbetets vänners? När säljas de? Priset? Adress?

2) I vilken bokhandel el'er bokförlag får man köpa "Nils Holgerssons underbara resa" av Selma Lagerlöf? Och vad är priset? Användes inte den boken i skolor, eller hur?

3) Vad kan en bärnsten (ravsten) av en liten knuten barnahands storlek vara värd? Vad kan den användas till? Går det mycket bort i slipningen. Om det möjligen kan användas till armband eller halscollier, har de nämnda sakerna något värde? Frågar därför att jag ej förstår varken om det är vackert, eller har värde. Bor så långt från stad, besvarar därför Idun om ett gott råd. Skogsbo.

Svar: 1) Sveriges Allm. Konstförenings adress är Brunkebergstorg 14.

Man måste vara medlem för att få delta i föreningens lotteri i december. Avgiften är 25 kr. om året, vilken dessutom berättigar till fritt inträde å föreningens utställningar och till erhållande av årspublikationen, vanligen en biografi över någon konstnär.

Även i Handarbetets Vänner, adress Kungsträdgårdsgatan 12, måste man vara medlem. För att delta i deras utlottning varje år i december. Årsavgiften är 5 kr., då man även har vissa procenters rabatt å arbeten, garner m. m.

2) Nils Holgerssons underbara resa, (Bonniers förlag) köpes i alla boklädor. Skolupplagan kostar, del I, kr. 2.35, del II, 3.35. Båda delarna i ett band, kr. 5.70. En finare upplaga 11 kr.

3) Bärnsten har i allmänhet ej stort värde. Men som den ni har är stor och kanske ovanligt vacker, kan den möjligen användas till en dosa, cigarettmunstycken, örhängen eller dylikt. Att låta slipa pärlor av den ställer sig för dyrbart, då man kan köpa ett färdigt halsband av bärnsten för 10 kr. Huruvida det alls lönar sig att göra något av stenen, kan endast bedömas av en guldsmed, om han får se den. Slipningen utföres ej i Sverige.

LÄSARINNORNAS SPALT

Svar till "Rännstensunge". Det vore nog lugnast för Er om Ni frågade honom angående förlovingen och fortast fick denna till stånd. Men inte vilken man som helst skulle tycka om att flickan framställde frågan. Känn Er därför försiktigt för och slå så nätt fram om det, när ett lägligt tillfälle yppar sig. Ebon.

Rosa till Nordpolen.

Ishavsfarare med hundspann Rosa blivit nu minsann. Vem skall rädda henne sen ur isen,

Ja, så tänker väl malisen, Rosa själv hon tänker intet grand.

En diskret angelägenhet,

som dock måste avhandlas fullt öppet, enär den rör sig om damernas möjligheter att bibehålla ett ungdomsfriskt, angenämt utseende. Faktum är, att "Camelia", den idealiska reformdambindan, under kritiska perioder förmår skänka en absolut säkerhetskänsla, lugn och självförtroende. Den är behaglig och uppfyller alla tänkbara önskemål; den är fjäderlätt, mjuk som dun och vit som snö.

Inga skavsår mer! "Camelia" uppsuger 16 gånger sin egen vikt. Ingen tvätt, inga uppbränningar vidare. Ytterst lätt att undanröja i toaletten. Av läkare speciellt rekommenderad. Normal storlek per ask (10 st.) Kr. 1:75, Favorit storlek per ask (12 st.) Kr. 2:50. Extra Storlek per ask (12 st.) Kr. 3:— Erhålles i alla välsorterade affärer inom branschen.

Camelia

Begär endast Camelia.
Partiförsäljare för
Sverige:
Parfumerie Tefta A.-B.
Stockholm.

GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG

STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade

Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 96 46 - Hudiksvall 532 - Sundsvall 30 03
Umeå 141 - Östersund 130.

En verklig skatt

för hudens vård är en god, balsamisk tvål. Ni får en ungdomlig, klar och frisk hy genom dagligt bruk av

YvY-Tvålen

— en tvål för alla.

DEN STACKARS MANNEN

ROPADE
FÖRTVIVLAT
JAG OLYCKLIGE! HAAA!

MEN FÖRSTÅ HONOM!

DET VAR LÖRDAGSKVÄLL

VÄNNERNA • SEGELTUREN

HAN HADE GLÖMT KÖPA HEM

VIKING TEXTILKRÄM

FÖR DE VITA SKODONEN

Gyllenhammars
HAVRE-GRÖT

vill' allihop ha
till' frukost

2^{1/2}
öre

En portion gröt
kostar endast

2^{1/2}
öre

*Den, som vill resa billigt,
bör äta billigt!*

SARA

Både reskassan och magen må
gott av att man äter på de
restauranter, som dirigeras av

Kronprinsen, Pelikan, Stadshuskällaren, W. 6, Öster-
malmskällaren, Källaren Munken, Djurgårdsteaterns
Terrass, Alhambra, Linden.

En
förstklassig
Tandcrème
för billigt
pris

TILLVERKARE
A.B. KRISTALLIN, MALMÖ

Pris 50 öre pr tub.